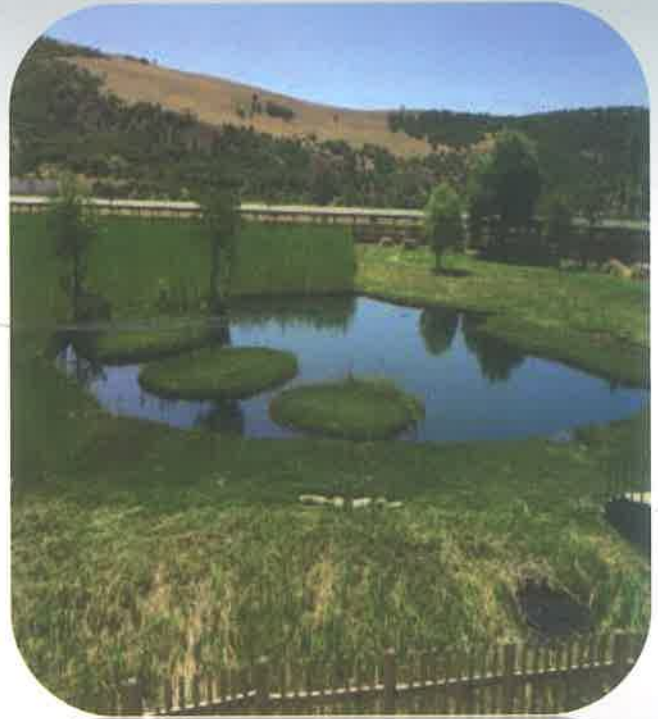

WISAR

KUMKARÉ ZUN, KARI O DÉM ZAZU.
(ZAZA DİL, KÜLTÜR VE TARİH DERNEĞİ)

Tırşık

tırşıké kaşu

kuék ribés

vilé puni

Tele heru

talunzar / zerık

adır vıl

ribés

Puni

lepé kaşu

tar yétimu /

guılvaş / lale

Eılbık

Dırıké aird

Eılık o fatık

Kuemvıl

KUEK ŞEDİYA AIRD SE TIRA RENGUNİ XUIYENA!

ÇİDO BİE KUEK HO DUNGAR'RE HEWAY FEKA!

HER BİYAYI RENG O RIMEL RUIRA XUIYEN !

ZAZA DİL KÜLTÜR VE TARİH DERNEĞİ

WISAR Umaré Yoyin Serré: 2. Umari- 2, KUNİN – 2017

Wahar Yı : Kuımkaré Zun, Karı o Dém Zazun

(Zaza Dil Kültür ve Tarih Derneği)

Editör: Muırad Kéy Qasun

REDAKTE: ibrahim BUKAN / Murad PINAR / Ahmet B. KARA

Cé Ma (adres) : Mehxlé -inönü, Kuçé -şışlı, Bun -Işık, umarı -no: 1/2 ÇOLİG.

(İnönü Mah. Şişli Sokak Işık Apt. No:1/2 Bingöl)

İMTİYAZ SAHİBİ: ZAZA DİL TARİH VE KÜLTÜR DERNEĞİ

Kumkaré nıştış, éşken nıştun şıma raştık

(Gönderilen yazılarda dernek yayın kurulu değışiklik yapabilir).

Her nuştıkar nuştun xııra mesuıl. (Yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir).

ZAZA DİL TARİH VE KÜLTÜR DERNEĞİ

Halk Bankası Bingöl Şubesi Hesap No:

İBAN: TR 80 0001 2009 6350 0016 0001 04

TL. Hesabı :16 00 0104

USD hesabı :58 000 175

EURO hesabı :58 000 176

Ziraat Bankası Bingöl Şubesi Hesap No:

İBAN: TR75 0001 0003 0264 3291 0350 01

TL. Hesabı: (302) 643 291 03-5001

USD hesabı: 643 291 03-5002

EURO hesabı: 643 291 03-5003

GSM üyeliği: Yoluyla aidat ödeme veya bir defalığına bağış yapmak için "zazadilder" yazıp "8071" mesaj yola gelen mesaja "evet" yaz. Ve bağışı onayla.

Yapılan her bağış kaybolmakla yüz yüze olan bir kültür değërimizin kurtuluğu ve yaşamdaki yaşamsal ifademiz olacaktır.

Biwunin, binuisin, bıdin wendiş.

Nuştış cé (yazışma adersi.)

wisardergisi@gmail.com

wisardergisi@hotmail.com

www.zazadilder.org

Varun Ho Bermen!
Varu ho bermen seméd mawa!
Hım ho varen hımız ho riye demyarir.
Tı varén zéré mı, iké tı biya ğéwi.
Eşq ma qédiya zé vıstuneku.

Mı qimét tui nizuna, nizinab.
Mı tı seni ni feğğmnawa feğğm nikerda
Ér mı suilyét tui ardwar diessıd
Dies berma, ez bermawa.

Çarnayı: Enver BAZENCİR

- ZUN QALKERDIŞIRA NEBAT AWKIRA BEN ZERGUI !
 - ZUNID HER YO QAL XUISER YO DARA !
 - PAYDARE ZUN JUIYAYE MILLETA !
 - ZUN XUI XUID MEBER MEZEL!
 - ZERGUINE MILET ZUN!

XUI-DARİ (KİŞİ ZAMİRİ)	Ben	(ben) -im-sin-du-lardı"	(ben) -dim-din-du-lardı"	(ben) ken-dim-di-du-ların -dı"	(ben) -den-den-dan-larda n"	(ben) -de-de-da-on-larda "	(ben)-deydi-deydi-daydı-lardaydı "	bana, Sana, Ona, Onlar a ,	(bana) -da -da -da -larada "	(ben) -de -de -da -larda "
ken-disi	EZ	Eza	Ezib	Ez xui	mıra	mıd	mıdıb	mir	miriz	miz
"Sen" (eril)	TI	Tiy	Tib	Tui-b	tuıra	tuid	tuidıb	tuir	tuiriz	tiz
O (dişil)	YA	Yab	Yawa	Yé-b	yéra	yéd	yédıb	yér	yariz	yéz
O (eril)	YI	Wuıb	Wıb	Yib-yıb	yıra	yıd	yıdıb	yir	yiriz	yiz
Onlar	Yı	Yiy -yib	Yiyib	yınıb	yınra	yınıd	yınıdıb	yınir	yıniriz	yınız
Onlar çoğul	Yı Yın	Yı vun: onlar söylüyor, yı yén: onlar gelir Yın va: onlar söyledi			Yı dun: onlar verir, verecek (burda yapmak eyleminin önüne çoğul sıfatı belirten "yı" gelir. "yın" çoğul belirten fiil ise etmek, eti, edecek anlamlarını verir.					

Ken	kerd	kerdıb	kena	Kerdin	kerdı	kérdin			kerdını
vıraşt	vıraştıb	vıraştin	vırašta	vırašto	vıraştıb	vi-razyen	virazyo	viraz-no	vıraştış
viraz-ya	virazıyab	vi-razyen	viraznen	virazna	virazno	viraz-nab			virazıya-yış
biyı	bıb	Biy -a	biu	ben	biyayo				Bıyış
Bık	bıkır	Bıkirin	bıkérdin	bıkın					kerdış
Ni	...Ken ...Ben	Vıraşt-	...Biu ...Bıb	...Kerd	Vıra-zen	...	...	...	Niker-dış Nıvıraş-tış

	Durmak "durdu"	Söylemek "diyorum- diyor/sun"	Almak "alırım, alır, alırlar"	Getirmek "getiririm, getirirsin, getirir, getiri- rier"	Götürmek "götürürüm, götü- rürsün, götürür, götürürler"	Vermek "verdim, verdin, ver- di, verdiler"
Ez	vinerta	vun	gen	un	ben	dun
Tı	vinért	vun	gén	uun	bén	duun
Wı	vinert	vun	gen	un	ben	dun
Ya	vinerta	vuna	gena	una	bena	duna
Yı	vinért	vun	gén	uun	bén	duun
	Söylemek "de- dim- din, - di- diler"	Söylemiş ol- mak "diyor- dum- dun- du- lardı"	Demiş ol- mak. "demiş-tim- tin- ti- tiler"		Getirmek "getir - dim-din- di - diler"	Almak "Al- dım- dın - dı, dılar"
Mı	va	Vat-in	Vat-ıb		ard	guiret
Tı	va	Vat-in	Vat-ıb		ard	guiret
Yé	va	Vat-in	Vat-ıb		ard	guiret
Yı	va	Vat-in	Vat-ıb		ard	Guiret

kendisi	E – Ez	Mı		uméya	umén	niumén	Gelmek
sen	Tı	Tui	berd	umé	umén	niumén	gelmemek
O (eril)	O -	wı	Yı	umi	umén	kışt	öldürmek
O (dişil)	Ya –	Yé-	Aya	uméya	ardin	Şına	gitmek
Onlar (Çoğul)	Yı	yın	É --	É hé yén:		vıraşt	yapmak

Za	Zé	Zu	zun	zuit	zuir	zuar
Zeg	Zer /ı	Zé -	Zér	Zel	Zerd	zerık
Zil	Ziq	Zirç	Zit	Zin	Ziyar	Ziz
Zo	Zob-na	Zod-ı	Zog	Zona-é	Zoq	Zot
Zuımat	Zuılit	Zuit buit	Zuirbı	Zuarbı	Zua	Zuiq

- QALBIK.....
- BINUISN.....
- BIWUN.....
- BID WENDİŞ

Çım vinen, / Gueş dunarie /
Mezg hxewelnen, / Fek virijnen, /
dest nuisen, / zér pé hxewyena.

		Durmak (vinertiş)	Eki (paduısı)	Takısı (panayı)	eki		
ben	Ez Ha -	vinerta	-ert-a	"-a"	-dum	Dunra şın	Çekip gider
sen	Tı Hé -	Vinért	-ért	"-é-"	-dun	Dapırı şı	Çekip giti
O (eril)	Wı Yı Ho-	Vinert	-ert	-	-du	Dunpırı şın	Çekip gider
O (dişil)	Ya Aya ? Ye - Ha-	Ninerta	-ert-a	"-a"	-du	Dunara şına	Çekip gider
Onla çoğulr	Yı	Vinért	-ért	"-é-"	-dular	Ca verdén şın	Bırakıp gi- derler
çoğul	Yı	-	derzén	şıknen	-	umé	bumén
çoğul	Yın	vinarna	déstin	sıkıt	xuid	ard	biardin
çoğul	Hé	vinarnén	derzén	şıknen	xuid	un	bén
çoğul	Ay	vinén	derzén	şıknen	xuid	bén	bumén
çoğul	É	yén	derzén		Hé	şın	bumén

	Demis olmak				
<i>Cinsiyeti belirsiz</i>	va	<i>Dedi</i>			
<i>Cinsiyeti belirsiz</i>	Va se	<i>Ne dedi</i>	"se" iklad kuen peni ben "ne-" "se-" sebi?, seben?, seken? Sénin? Sebena?, sek ena? Sénina?		
Eril	Vun se	<i>Ne diyor</i>			
dişil	Vuna se	<i>Ne diyor</i>	Vuna: diyor (vuna) -se : ne- (diyor)		
çoğul	Vuun se	<i>Ne diyorlar</i>			

Zazacad "se" him kuena vénié qalçık o himiz kuena pénié qalçık. Yo çan misal uma bíd se; vérid "seken", "seben", "sekerdin", périd "vun se", "vatin se", eg umı se wa ika vınır ez yen" (zazacada "se" takısı sözcüğün önüne gelerek "ne-, ni-," soru ve durum belirtir.)

WISAR – UMARE 2'YIN

	xuiyin		Ho-, ha-, hé-		Ho, ha, hé	
eril	yen	gelir	Ho yen	geliyor	Ho ça?	Nered?
dişil	yena	gelir	Ha yena	geliyor	Ha ça?	Nered?
çoğul	yén	gelirler	Hé yén	geliyorlar	Hé ça?	Neredeler?
eril	umı	geldi	umıb	gelmişti	ujado	orada
dişil	uméya	gelmiş	uméb	gelmişti	ujada	orada
çoğul	umé	gelmişler	uméeb	gelmiştiler	ujadé	oradalar

	Gelir-ler								Umyayış
Ha	yen	Ez	Ha	şın	Ez	Ha	Tıra vun	tıra	Va se
Ho	yen	Wuı	Ho	şın	Wuı	Ho	Tıra vun	tıra	Vun se
Ha	Yena	Ya	Ha	şına	Ya	Ha	Tıra vuna	tıra	Vuna se
Hé	yén	Yı	Hé	şın	Yı	Hé	Tıra vuun	tıra	Vuun se

Ben	mı	berd	Ken	Ez	Nuisen	Ez	Kerd	Ver
Ben	Yı	berd	Ken	Wuı	Nuisen	Wuı	Kerd	ver
Bena	Yé	berd	Kena	Ya	Nuisena	Ya	Kerda	ver
Bén	Yın	berd	Kén	Yı	Nuisén	Yı	Kérdin	ver

- HER BİYAYI ZUN XUI QALKEN O ZUN XUISER BEN ZERGUI !
- QÉYUMMÉ ZUN HA ZUNSER !
- MİRAS MAW PİL ZUN MAW !

	ben	bana	bende	bendeydi	bende	ben-den	benim-di	benim-dir	bana-da	ben-dende
<i>ben</i>	MI	mir	mıd	mıdıb	(ho) mı do	mıra	mıb	mıno	miriz	mıraz
<i>sen</i>	TUI	tuir	tuid	tuidıb	Tui do	tuira	tuıb	tuiwo	tuiriz	tuiraz
<i>O (eril)</i>	YI	yir	yıd	yıdıb	-yı do	yıra	yıb	yıwo	yiriz	yıraz
<i>O (dişil)</i>	YÉ	yér	yéd	yédıb	Yé do	yéra	yéb	yéwo	yériz	yéraz
<i>onlar</i>	YIN	yinir	yınıd	yınıdıb	Yın do	yın-ra	yınıb	yıno	yıniriz	yınraz

Şiya	Ser	ver	het	kışt	niu	ri	dıma
Şiy	ser	//	//	//	//	//	//
Şı	//	//	//	//	//	//	//
Şıb	//	//	//	//	//	//	//
Ez şıb	niu	war	cı	//	//	//	//
Wui şıb	niu	war	cı	//	//	//	
Ya şıb	niu	war	cı	//	//		
Yı şıb	niu	war	cı	//	//		

Pia	Wuird hemı	Hirhemı	Çarhemı	Pioré yı	Pior pia
Pie	Pio	Pior	Piorın	Piorib	Pior hemı
Todayı	Tiordayı	Tieniudayı			Todayış
tada	tadayı	Filitna-yı	Çarna-yı	çarnayış	Filitnayış
Qelda	qeldayı	qeldyış			Çarnayış
Dartış	Dartwe	Darenwe	kerdwe	wedayış	Wekerdiş

Zér; zerguinyena wısarrir, / Dest şılınena umnunir /

Xui hxewılınena payiz ser / Temırnena xui serra zımıstun ber.

WISAR**IMLI / İMLI : İMLA**

Abirnek, birnek, kesmİ/e: / kesme işareti (/)

aker () : parantez işareti (y. Qewsi, nenquik, nenquarra)

akera kıştın, piç / pieç : köşelei parantez (y. Qewsa kıştın, qewsa quincuni)

astık, asterik : (*) yıldız işareti

cui : (-)satır aralarında ve satır sonuna sığmayan sözcüğün devamını belirtir. (-), devam anlamını verir satır içinde ve konu içerisinde farklı anlamları belirtmek için kullanılır

çığziya derg: (_____) uzun çizgi satır başlarında ve içinde kullanılır.(y. çizgiya derg)

çızğıya dekin: (-) satır başlarında kullanılan konu başlıklarında sonra kullanılır.noktalı çizgi (.-) (y. çizgiya nuektin)

debestı : ...bağlı

deq o dexil: (;) noktalı virgül (;) (y. nuik o qıç/ı, deq o dexil)

deq riezı (...): sıralı üç nokta (...), (y. ruik nezi, hir nuik)

deq/ı (.): nokta (.) ,(y. nuik, nex, nuıqta/ı)

dexil (,) : virgül: (,) (y. qıçık, dexil, dexilla, qıç/ı, pehnık,)

deq riez-ély: (.....) sıralı çok nokta : (y . Nuik riezéy)

dıdeq: iki nokta: (:) (y: dıdeq pieser, dınuik

eıyaz, zer/lo, sıfır, : sıfır "0"

guiç / guiçık: (") tırnak işareti

hokek: bend işareti (&)

nida : "!" ünlem işareti

payek : edat, takı

persı/n, persun: (?)soru işareti (?) (y. sıwal/ı, çengilé persi

piç / pieç : köşeli parantez

qerfı (') : kesme işareti, tek tırnak (') (y. yo quıç)

rawa: kip

Qews/i : () parantez (y. sumuind,)

yo guiç : (') tek tırnak , (y. qefrı)

çarçep, çardor: çarpım (x) (y. Dorreng,)

çartı, : artı (+)

kemı : eksi (-) (y. kemi,)

bend : zikzaklı çizgi (-)

barkı, barı, : bölme (-/)

WÊR KUITIKU ASTÊY

Rozê merdımêndo feqir, ceniya cı ew nalekênda cı bena. Kultirdê şardê Zazayan dı zi koti dı Axay bıbiyayê, ila aşiqi zi cı hetek biyê. Rozê kêverê nê feqiri koyeno, xanıma cı şına kêveri akena kî hirê merdımyê kêveri vero ew hirê hemın çınayo weş o pak dayo xora ew sazêno zi ninan desta, nê vanê: "Waya mı şıma meyman qebul kenê? Na vana serre o çımandê ma serı o veyndana mêrdedê xo." Mêrde yeno, meymanan rê vano, bêrê zerre u ninan beno wededê meymanan dı texti sero roşayneno. Mêrde vendano xanımda xo.

O vano: "Xanıml, ninan ra zewê Axayo ê bini zi aşiqyê, çıkı Axa koti şıno, aşiqan zi xoya beno kî cı rê saz bıcênê, labire axa kamcino belı niyo herê hemın (*piorin*) zi çınayo pak dayo xo ra, Ma se bıkemı (*bıkır*) kî, ninan rê şamiya weş virazımı, no Axa zi destê ma tepêso ma zi na feqirin ra bırreyımı?" Xanıml vana: "Willı hetê werdiya tevayê keye dı çınıyo, tenya nalekênda ma esta vanê ma ay bıbırrnımı. Mêrde vano, wabo ma naleker bıbırrnımı qay axa do zi ma xo vira nêkero ew nê naleker bırnenê o lênan nanê adırgani serı. Mêrde şıno zerre kî meymanyê saz cenenê o kay kenê ew kewtê xo ganı, hırg fına zewo saz ceneno, ê binyê zi kay kenê. Ma'hziwan/meymandar şaş beno nêzano ninan ra kam Axayo kî cı rê vêşêri xızmet bıkerı çıkı hirê hemeyê kay zi kenê saz zi cenenê, kultirdê Zazayan zi, saz, tembore, neqera o zırna tenya aşiqi cenenê çıkı no karê aşiqano merdımê 'eşir muzık nêcenenê, zahf eybo. Ma'hziwan wazeno kî ila nê Axay ca kero, no dısmalê o'irbıqê (*meşin*) gêno-ew veyndano ninan ra zewi beno tevera dest u(o) riyê xo bısuwê, no aw keno ney dest o ney ra pers keno, vano: "Pers eyb nêbo, no Axay şıma kamo?" No vano: "Axa ezo ez, ê bini çı kutikyê." No dest u riyê xo şuwenı u nê şınê zerre. Ma'hziwan bı no babeta hirê hemın ra pers keno, hirê heme zi vanê; Axa ezo, ê bini çı kutikyê. Ma'hziwan sık fineno cı kî, nê aşiqyê ew şıno tevera xanımda xo rê vano:

"Haywax xanıml, nê meymanê ma aşiqi, ma key xo veşna xora nalekênda ma bi ma a zi bırnê u pewtı, ma do neka se bıkemı?"

Xanıml vana: "Tı koti ra zanê aşiqi?"

No vano: "Çıkı mı kamcını ra pers kerdı, va Axa ezo ê bini çı kutiki ew no vano; Ma goştı astan ra ruçıkını u tenya astan bemı sıfırı serı, qenê çend mengi bı goştı pizey xo kemı mırdı ew nê goştı astan ra ruçıknenê o sıfırı rakenê u nan o astana sıfırı sero ronane. Meymani vanê: "La ma bıxo dı, şıma nalek bırnê, şıma çı goşt nêardo u tenya astey ardê?" Ma'hziwan vano: "Mı şıma berdı teverı şıma zew zewi ra pers kerdı u va, axay şıma kamo, şıma va Axa ezo, ê bini çı kutikyê ew werdê kutikan zi asteyê coyra ma şıma rê astey ardı sıfırı serı.

Not: na meselı tımı cematdê Zazayan dı vaziyena, 'eşira kî, ezbeta kî pil o qızê xo nêzana. O vano ez, no vano ezo. Pilo kî 'eşir yanzi ezbet verdı, ey rê hırmetê kesi çınêbeno wını tımı beno xora-xora u benê bindestê şari. 'Eşira kî pil o qızê xo bızano, ekı hırmetê herkesi pêrê bıbo ew dışmeni (*néyar*)vero zewmbini tepêşê benê quwet ew tımı kewnê serı. (nuştış fêk hét Diyar-bek - Çermik sero)

Nuştış : Rosan Hayig

Xewaté Ciniek

Vuun yo dewid yo ciniek bena. Vuun kumig şın ké yé yin xewetnena. Vun ruejunra yo ruej yo séda şın dewé yin. Dewij şın zîareté yî, kuén qalu qalalé yin şına aya ciniek ser. Vu séda pa şaş munen vun "îna séni yo ciniya kumig şın ké yé yin xewetnena. Dé vinin hela ez şîér miz xewetnena niu nnié!

Vuun; dewij vun "séda! Tî vaté ma kén sem meşu. Aya ciniekîg ma şınasnén ya tuiz xewetnena."

Vuun; séda vun "dé vinin éz şîér. Her hxal miz nixewetnena la."

Yî nun "înu bîk aya tuiz xewetnena."

Vuun; séda wuirzen we kune ceğğdı şın vér bér ciniek. Bér yé kuen.

Vuun; zerıra ciniek veng duna vun "tî kum se ber ho akérđi bié zerî!"

Vuun; séda ber tehxdun ber ben a, séda şın zere hxoli, eg ho şın zerî zerıra ciniek veng duna vuna "tî kumig se ez ha toq verda dest mı ho mirdo. Xolıra xui destıra tay çaru mir té biar."

Vuun; séda hxolıra yo ceme çaru gen xui cema o şın zerî. Séda unnien eg raşta ciniek ha vér pixérid ha nun toq pojena.

Vuun; ciniek vuna "tuir zehxmet é çaru mı kıştıd ruin o yo çan hxewu ber bin toq."

Séyda çaru ciniek verd nunru yo çan çaru erzen bin toq.

Ciniek kışta unniena séydayra vuna vuna; séyda tiy! Quısır meun miva qé qij dewé. Ez séni çaru una tui ardış."

Vuun; cinnek Vuna; "séyda! Tî qé xatir kalik xui kén tî yin péđ bér ez şın yin un!"

Vun séda mecbuir munen hine çaru ken xui cema ben hxolid nunru o dunra şın niun dew, cé dewiju.

Vuun dewij hé virssié yo diésid ruınıştı. hé bénté xuid qal kén unnién séda yınra véjyen yen. Pioré yin kot yo mereq séydayra vun "dé vaj tui sekerd séyda!"

Vuun séyda vun "pé şıma guırı kerdin çiy, pé şıma bérđin zerı. Pé mı him berd zerı o himiz péđ şawit tever."

- **Saro wuişk pé awk nemır niben!**
- **Merjuelı dunarrie aırdır verden !**
- **Zunayı dunarrie tuérnir verden!**

Xaliya verin. Hé vér şar ma zér waştîé xui pé zanat xui xaliu ser neqışnén.

În parçun xali ser dar, péđ dar o péđ gui, éşyayé nebat, tér o mirçık o reqis insunu neqışniyo ser. Her yo éşayi o raqıs xuiser yo meğğnı diyenci. O bénaté in reqısund yo zér gırıdayı diyenaci. Him cılatîé xuid yo kéfwéşî duna çéw o himiz zér xuid xuiynena!

Lajek o piskilété xui.

Vuun ruejunra yo ruej yo lajek xuir yo piskilét gen. Zaf ben şa! Lajek nişen piskilété xui şın dew.

Vuun; lajek waxtunig pé piskilét şın dew, qij dew yı vinén vazdén yén yı het, yıra vun “unbaz! Piskilété tui xérlib! Dé maz bínék cınaşn.

Vun wuihar piskilét lajek yııra vun “huma şımara razib! De biérin mı dıma nişin ez şıma pé ina piskilété xui bínék bıçarn!

Vuun; pa yıwa hot tén nişén piskilét. Vuun weta yo lajek hét yıına yen yıın vinen. lajek yııra vun “guınaw guınaw! Şıma nişarmiyén! Şıma hot tén nişt ay héér! Şıma gun yı guiret! Dé zé yı her mébin!

- **Gueré gumé xuı ceğdı şui!**
- **Lingé tui wa tevér cillé tui nikuir !**
- **Aqıl ğemya se wıhar cir miyinu cuiynen!**
- **Vıl şırına la eımır kılma!**
- **Maz pırayé airdir yo nexş!**
- **Gırı gına lemır se wui hin pa qumiyen!**
- **Miyin dar darraw!**

Adır vıl. Adır vıl niun mergund vejyena.

Înira vun kuaré ġeli. Karı waxtunig kot weşé ġeli weşé yı puiyen, ina yo waziyet diyen wertı. Kuaé ġeli ser ina yo zunayı vajyen. Vun waxtunig ġeli weşı tepışt ser eg varu bıvar yıser weşı zere qaşuné xuid puiyen o ina ben sia. Ay verinu aya siayi tıra dén arye bérđin tıra hım "sırmé çımu vıraştın o hımız tıra dermu vıraştın. Aya siayi xui destid feriknén hım kerdin nniun yo acun tıra melhem vıraştın o hımız seméd dermunya run kelo hxelnayı bınék kerdin nniu o nén pijık ser bér pijık untin pieser. Seméd dermunya kuaro en hol ayé ġeliyo, o ayé arişyo.

Înira vun kuaré ġeli. Karı waxtunig kot weşé ġeli weşé yı puiyen, ina yo waziyet diyen wertı. Kuaé ġeli ser ina yo zunayı vajyen. Vun waxtunig ġeli weşı tepışt ser eg varu bıvar yıser weşı zere qaşuné xuid puiyen o ina ben sia. Ay verinu aya siayi tıra dén arye bérđin tıra hım "sırmé çımu vıraştın o hımız tıra dermu vıraştın. Aya siayi xui destid feriknén hım kerdin nniun yo acun tıra melhem vıraştın o hımız seméd dermunya run kelo hxelnayı bınék kerdin nniu o nén pijık ser bér pijık untin pieser. Seméd dermunya kuaro en hol ayé ġeliyo, o ayé arişyo.

Unix kué. Unix kué payiz aşmé kunin o aşmé tişrinid villen. Waxtunig kuemé xuser vıl kerd se hin diyen arye. Vılé yı diya arye se, gera yo caw virsinid yuişkıb. Unix kué virsid bı wuişk se hin ço ge xui destid feriknen o darenwe.

Yo onıxız tıra vun onux gezın- onıx gezéyın. In onıxız fék deruna yen. Bué yı o baharat yı zaf tumdar. Ayıra zaf ten in unıx begüm ken o in erzen aşé xui wen. Suilyét yı zé in suilyét binino. Suilyet binin kuemki véjyen, la onıx gezın lem o lem véjyen.

Onux kaşu. In onıx hım kaşund véjyen o hımız derun o newaluna véjyen. Véjyayış yı kuemin. Wuiz sere payizid çiyen, o çi ser viesid gera wışkıb. Onıx, bı wışk se lemun yıra pél yı férkiyén o dar lemun yı érziyen. Pél yı ferikyén o érziyén niun aş. Afiyetıb.

Payiz: payiziz zé wuisar yo zerguini kuena nebatir. Dar ben rengunin. Lilé dar bena Suir, zer o qehxwin. Payizira yo suilyet hol xuiyen airdser. Ço qayil ken ruiniş yî temaşî bıkır. In suilyét daristun ma hét Erzingunıd unt. Yo suilyet hol xuiyo. Ayra m ava ina rındi ma şımariz barık şımarız yé vin. Yo hxela qıjıbiz se ma ğiyalé şıma bıpern payiz ser. Wa viyaré şıma ber hévér ser bınek bıçarn bıar. Temaşé şıma wa zér wéşid ravier.

Payiz: aşmé Teşkuilun, Tışrin o Kunin. İn hırı hemı aşm payizid ca gén.

Puré guaz.- tuale guaz.

Çuile gaz awıg ho dendik sero, tualı- purı ho çuili sero.

Gaza pueğın: dendik yé tira rıhxat véjyen. Guaza ğıj: dendik yé tira zuar véjyen. Dendıkıg zere gazıra tamö véjse numé yı "qıluncık", nime yı "felqı" cir vajyen.

Guldar / guil

Quemçé vıl: ina vıl quemçı-
na.

Daré guil. Pér gullıra hım
şırınwer vırâzyeña o hımız
tırâ bué virazyena. Cuaver
tırâ melhemiz vıraştın. İn-
sun vérinu.

Balı dar mazyerrra véjyen.

Wısar; aşm wısar : Eıdar, Nısun, Guilun .
Wısar İn hırı hemı aşmunra xuiyen.

renguné wısar zéré çéw vilnen. Yo ren-
guni kuena aird ser. Mirçık o melı, pırko çelı
her çi aird ser ğılén. Pıor kuén kar o guırın
xuíver. Yo heta pızé xuí kén mırd, o yo hettaz
xuir hxelimu virazén, pa renguné wısarra be-
na wuiç wiçé yın. Ço qayıl ken temaşé yın bı-
kır. Yo zér wéşi kuena ri aird ser.

- * Dar bınd puiyen, vaş gıllıd, insu sarıd puiyen!
- * Dar bi çot se pé ketuın raşt nibena!
- * Çoti kot sarıse nuştı cir faydı niken!
- Mısayı ésayı o xuiyayé xuíra bélliw!

2 Keşkuilun 2015

Şew saat yundesıd eızminra keré varé dewun çolig ser. Kerég varé dewun çolig ser innié: tarbasu (sarıççek köyü), hxej çayır, simsuer (ekinyolu köyü), heragor, çun (çan köyü) o simuni (kale önü mahlesi) ser varé.

Varayış in keru ser hé vér, şar dewu zaf xuıkerdıb vatıb “bo! İnsu ceğğdo heqıra véjyo ayra Huma ho kerı varnen maser...” o tayiz sérsıway wıurzén we unnién hxoş vér berun yınıd xıç- keré ést. Yız zotu dun vun qé in keré qıjun dew ést vér berun yın. Ayé sera yız zotu dun vun “kum in keré ést vér berun ma Huma belé yın bıd! La in mara çı wazén ina in keré ést sér bun ma o ést vér berun ma... in çı ‘bınc!’ ina hé şeytuni kén...” ina vaj-yén.

Bénaıd yo çan ruéj vierén ra unnién tevera şar ho yen géren é keru, é keru dunarriye. Hin dewijiz kar guiré xui caverdén kuén keru dıma, géren keru. Qıjıra pil, cini, cummi-erd, kal, pir pior kuén kefu, kuén deşt, kuén nniun yegun o baxçu géren keru. Keru dıma yo kéf o şematı niyenruı o otır xuiyen.

Tay yın kerég dé arriye “ğırumé” yın 30’ıra hxetan 60 dolar ra rueşén dun simsarun kerru. Dewijunir hol yo kar diyen wertı. Ayınığ hévér zot dén ınahew qalé xui çarnén vun “Humay zérd o cewher varno ma ser. Gelo in kum Humayir dueğğé kérd o ziar kérd humay véng yı eşnawıt yir in serwet kerd war! Wuı kum se Huma yıraz razib maz tıra yo sebeb o faydıdı...”

Pilum ma tim vatin huma çéw bie hişar niekir o çéw şaş nniekir. Yo qal esta vun “ço fend o illimıra bie xewerıb se kue hxewelnen xuıser!” ayra ço gera ilim o irfun ser bıxéwit o karı bıb bı fıkr.

Merdım bızun se ço é keru xui deştıd verd ser ilim bıb çıdo zaf hol. Zéré é kerun nızddiyé 60 “element tedi ést: O nızddié des kerı zéddier keré kot aırd. Dewıjun ma tıra faydıdı awız yo çıdo hol.

Hévér waxtunig yo xırawı yaz yo şıreté bıben se pilum ma ziar kérdin vatin “Huma keru bıwarn yınsér”

Maz vaj Huma çéw ser keru nıvarn! O kerun ınayını Huma tim mar bışaw wa mıleté ma tıra faydıdı vin.

AWKA ZELAL

Alınciyer

Aşmé guılun’nid aırd zerguniyen. Dar vıl ken a. Yo şeniya zér wéşi kuena ri aırdser. Gu kuen ri aırd. Mehxluiqat pior yı ser ğılıyen. Ço qayık ken cék ruınış o temaşe yın bıkr. Hévér ri aırdser mehxluiqat zafıb, ğılıyayé yız zafıb o zafız ésén. ma insununra yo meselawa gırın kota aırdser. ma waxtunig aırdser ca dunxuı ma cé zaf cünun o nebat aırdsera darénwe. ma herca kerd bajar o bu. O yaz ma yaz bie hxeşéra ri aırd kerd xırawı. ma hé daré hxeyat xui bırnén xeweré ma pé çinika.

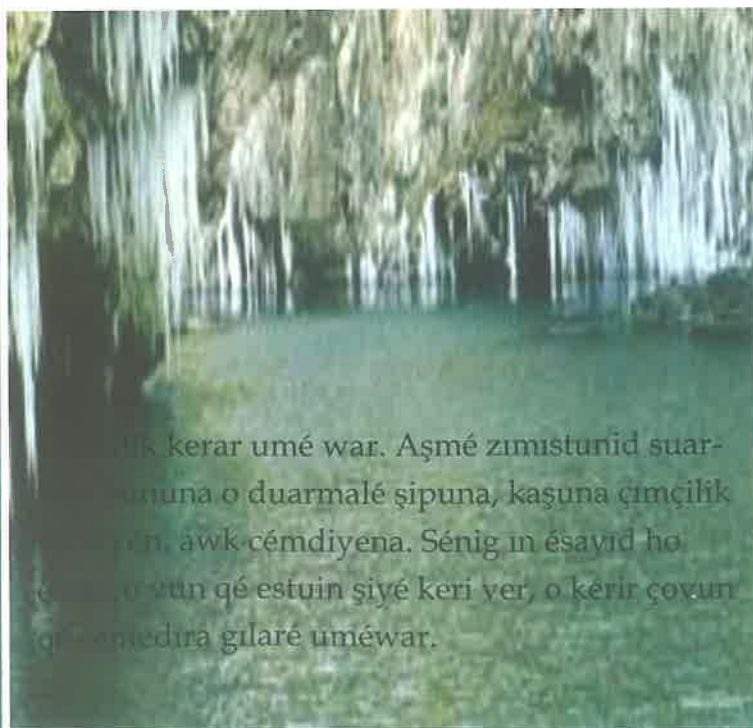
{ Duinyé darya
Malliyezé çarya
Yodé qérya
Yodé gorya!!! }

Zimistu: zimistu vorra xuiyen. Vun “Vor hévér gilé kuna kuena. Uja binék arisyena, cuapé batira vuna vérid şui cununra vaj wa unvard şiér, yınra vaj “vor ha yena ca bidin xui niu yen aşıma xeneqnenal!” bat xui kuu ser salincer ken karmo biğui-kir, téyr o cunikir guirzini çenen vun “ca bidin xui vor ha pa qérs xuiwa yena.” Cunin hin kuen tedarik zimistun ver. Vor arrisyayé sér kuéra hxewlliyea sér qıllu, yena nime kué killu seriz binék arisyena o hin xui rasnena deşt ser.” Vun vor “deşt ser qéldiyena ra xui kena méyır. Xui cemidnena vuna “cara ez hin ha ikad.” Vun batiz paştıyari dun vor vor aird ser şédidnen ken wişk finen hun mérg hxeya şın ginen zipun eıdar. Vun aird bin vorıd cémdiyén ken héwar! Vebg dun bat vun “bıra ba bié inam ek paşt yâri bid mı ina vora serdin mı sera wedarn bo vor siwa şına hunc ezo tı ma munén. Ez o tı ma yo renguni aird ser nunrı. Tij hxeséra ma temaşı kena awaxt. Xui vira mek “awk şına quim munen” ma yo piyati ruın.” Vun bat paşt yâri dun aird vor hxelnen, aird tijira germe wazen yaz germe duna aird vor hxelnena, yé dima aird awkıra paştıyari wazen, awkiz paştıyari duna aird vor hxelnén aird

Vor yo heta xırawiyag airdser viraz-yawa ayé kena pak . O ri aird cemed-nena, awknena uncena pie. Zimistu dima wısar yen geze xui gen xui dest tij cir awk kenacı o wuiz ri aird gezi-ken o o pisira neşe yı ken pak. Bezro bezarı bin rerrıra saré xui vején vılu kén a. O bué şın neşe aird. Zéruni ku-ena cuniu, bena “hala halay” yo véwo gelunduın nunrı zér wéşiyé wısar ser.

sera darén we o aird ser yo şeni o renguni virazyena. Pior pia bén şa o şénid rumén şın.

şın kerar umé war. Aşmé zimistunıd suar-şınununa o duarmalé şıpuna, kaşuna çimçilik şınun, awk cémdiyena. Sénag in ésayıd ho şınun qé estuin şiyé kerı yer, o kerır çovun qé şınedıra gılaré uméwar.

Dem deme vorra
Feqir o neçarır zuarra
Ne yara ne béyarra
Umayış xuid vara
Şıayış xuid zuarra

Awk ça véj se ujad hxeyat gıryen.

İSTANBUEL

Serdar kumkar zun o karun zazu 28- 29 Aşmê Kunin 2015'îd istanbuelîd umê pieser. In pieser umayîşîd, piyatîe zun zazaki ser o piyatê kare zazu ser qîsê umê zu. o in guiru ser yo mîşorî virazya. In pieser umayîş dî ruêj dewum kerd. O yo çan guiru ser piyati virazya.

Karxunê zazu zun, karî, dém zun zazaki ser xewat virazén. Ruinayê karxunun yînd derheq zun zazaki ser, derheq dém- zamun zazu ser, o derheq edebiyat zazu ser xewat xuir yo armanç zun. O in guêrîra yo xewat virazén. Serdar karun zazu ina yo xewat ser istanbuelîd 2016 'îd umê pieser. Inê serra bénatê xuid va "ma pia sêni yo xewat bîkîr?" bénatê xuid yo mîşorî viraşt.

Serdar kumkar zun o kare zazu aşmê keşkuilun 2015'id Siwerek'id umé pieser.

Kumkar zun o kare zun zazun aşmê keşkuilun'id siwerek'id umé pieser. In pi-eser umayışid şinasnayiş o zun zazaki ser pia guırî kerdiş ser yo mişori bénaté xuid viraşt.

Serdar Kumkaré Çolig, Serdar Kumkaré Diyarbék, serdar kumkaré Edena, serdar kumkaré TUBDER Rihxa, o zaf ten zazé kumkaré Diyarbélk, zun zazaki ser xewatkar Enqerîra o Siwerekra yiz pa yina umé pieser. Kumkaru bénaté xuid hol yo mişori viraşt. O zun zazaki ser yo piyati o pia yo xewat narui.

Dersimra yo ésayış.

Dersim ho nniun qılundo. Yo bajar zaf vérin. İnsu waxtunig her-runra ben vıla yo quel awké firat ver qémi ser dun yen şın xui ras-nen dersim o dersimmiz vieren şın hxeyan seré awké munzur. Hé vér, insu awku ver şın umén cé xui din o ca dén xui. Dem vérinra hxeyan ér aird dérsim ser bie Zazunra wet yo milet ni eıdılyawa. Duinya bı-nawır biya nibiya aird dersim ser zazé hé juiyén o dém hévérra hé ser ésén.

Awké munzur qezé dersim ova-cık'ra véjyen yen nniun dersim'ra vierenara şına aird xarpiét ser bena nniun awké firat. Awké munzur véjyayé xuid hol yo ésayı duna wertı. Awké munzur bin qil munurra véjyena. O xéllyek yo awk bin qilra duna tever. Cawıg awk tira diyena tever kepuişena sıpi xuiyena. Ço cara qayıl ken verd ruiniş yé temaşı bıık o "xışé" awk gueştari bıık. Şar umnu şın ser qırbunu birnen o ser şéni virazen. Véjyayé awkıd zaf çımé diyén tever. Ayra yo numé yiz "çoras çı-mı" tira vun. Eg şıma hema çımé munzur nişise muheqek şiérin ser vinin. Şıma pa kéf weş munén.

DERSİM / (TÜNCELİ)

SUING: (karek, kılawek,)

Suing kılkor :

suing sér adir tum yı zaf weş. Suing sér kuezé adirya ina péşen: suin xui sér adiran o binék sual bérz cı o poj buér se, ço tum yıra mird niben.

Suing kılkor wısar véjyen. Waxtunig vor eırra şına wı cad véjen. Caw berzıd, waruna cawıg kılkor pa véjyen bin quetun kılkorıd véjyen. Suing kılkor nniun suingunra suing en munteber, en qimetliw, hol. Suing him adir ser péşen wiryen, him ben wırdı pa tar o wérıa pojyen o himiz ben nniun pilaw pojyen. Tay suing ést jeğğırın niwıryén ço ayın buer se ço pé miren. Ay suinz aird ser yén o dıwar jeğğırın ser bigérse yız ken jeğğırın. Suingıg wıiryen queté dara véjyen aw wıiryen. Awıg aird ser yen se yınra tay yın wııryén o tay yınız jeğğırın. Ayın ço gera hol bışınasn.

Kuezé adir ser suing kılkor

FİŞÉ HXEŞ / TIRUNEK

Suing jeğğırın ço pé sere sun xui duın pırı tumnen, eg tum yı guıziné da se aw niwıryen, o jeğğırın. Şıma şımab suingıg şıma nişınasnénse méwin, yo zunayıra persin cuap" buérin.

Fışé Hxeş. "fışé hxeş" umnun niun vaş o mergunıd yén. Waxtunig newı yén o zere yın hema puıç nibu- ni puıfo se ay wııryén. La waxtunig zere yın puıfya , xérpiyase ay hin niwıryén..

HXENAR

GERZINIK

Ina daré gerzınıka. Daré gerzınık hin bezrı guıret.

Bezré gerzınık him seméd dermunya diyena arye vırazyena wııryena o himiz otır wııryena. Gerzınıka teze

Çuarbé yé him weşa o himiz beden çéwir dermuna.

DOR SER, Seré Ser, Sera néwi : Yıl başı

Seré ser; des hirrié (13) aşma miladid virazyena. Seré serid kal o pir virazyén.

Kal extar, cinéyi zaf cuna. Hirri qij kal ést. Yo kénawa o diz laj. İn qij cinéyiwa verinray. Ciné kal merda ayra, zéwjio xuir yo ciniya newi arda. Cinnié kal zaf cuna, yo véwa newéya. Cinié kal'a néwi Dumré qijun kallia. Dumri, qijunra hxes nikena, yin nisinena. Yin zaf xewetne-na...

Sera newéd viraştış kal o véw:

Kalo o véw; Yo qij xui téni sawén riyıra kén "eireb", numé yi "Eireb". Yo laj yin "gejalek." Kal; zaf do saré séwirir séwir kerd gej. Kéna ri yé deqnén, numéyé "Deqla'wa". Kal; qerpalu gen pıra o yo kuil nun xui paştia. O kincu mehxxem gen pıra. Waxtunig çéw dapırı se wa nidej. Çiné kal; véwa newéya ayra kincun newin genapıra o xui hola hol virazena.

Kal yo kelmı gen xui dest o cinnié xui ken xui quella, pa qijun xuiwa kuen der beru şin ki-yunra arış o çerez dun arie. Waxtunig şin kiyu, şar kiyi kal o véw finén kay Şeni virazén, şı kum kiyese ujad kaykén, wıhar kiyiz çi dun yin. İn aradayış yınıd; ard, ru, guaz, bastieq, tıraq, ina çi erzaq wérdiş dunari. Şı kumyo kiyi, şar kiyi o cini xela kén véwa o nişu kén kéné kallya. Kum çıkerdpa se hin yınır munen, aw çi péd nidun. Kum kiyig hıal waxt yin holib se zerdüz kén véwa. Kum çıta da yin o çıta kerdpa se yınıd munen.

Waxtunig kal o véw finén kay o şar kiyi gérén kéné kal birémn. Wird laj kal wayé xui pawén la kéné kal cuna çim kéna hé hewara gérén. Kumig kéné kal ya cinnié yi biremn se nişén rui "ser dehıwa virazén" ser kén weş...

Kiyunra xélliek çi dunarye. İn ariedayış xui bén yo kiyed pojén o ujad yo şeni virazén, lawku o vistuneku vun hxeta dengé şew nişénrui o bajé hin bén vila şin kiyun xui. Çido zedunı mend-se wıhar kiyir verdén. Zaf çi do arye se bénté xuid bar kén, yo bariz wıhar kiyir dun kışt...

Waxtunig kiyunra geren vun " ... sera newé bereket kéyun şımafin. zafıra zaf tayıra tay kum çi da se Huma tıra razıb."

Waxtunig qij ço çineb se, téna kal o véw virazyen o kalo cini téna kiyunra gérén. Kal yo tori erzen véw paşt o çué xui gen yé finen xui ver şin kiyunra gérén.

(Yılbaşında yaşlı dede ve genç karısını sembolize eden bir dede ile karısı tiptemesi yapılır. Eğer çocuk bulunursa üç çocukta hazırlanılır. Biri dedenin kızı olur ve kızın yüzü çilli yapılır. İki âdetde oğlu olur birinin yüzüne karalık- is sürülerek Arap görüntüsü verilir. Diğer oğlunda saf- yarı deli rolü verilir. Dedenin bu çocukları "ölen" karısından olduğu için yeni gelin bunları sevmey ve onlara hep hakaret eder. Bu hazırlıklardan sonra ev, ev dolaşarak yiyecek toplanılır. Bu yiyecekler; un, yağ, çökelek, ceviz ve çerez, para, giysi, hediyelik vs. türü şeylerdir. Toplanan yiyecekler bir eve götürülerek orda pişirilerek yenilir. Gidilen evde bununla birlikte şenlik düzenlenir... Oyunlar oynanır... Türkü ve hikâyeler anlatılır. Sıkeçler oynanır.)

KUEZVILIK

Kal o pir - Gawun.

Kal yo érdişa sipi nawa xuiwa. O qerpal gurét pıra. Yo véwa néwi- cunun eşta bin çéng xui, çunqalé xui kerda xui dest o ho der beru geren hum pars ken xuir çi dunarye, o humiz weraqé zéré xui serra ho véwa cunina pia guevend kayken.

O şar maz, hé in kéf wéşiyé yin xeletnén o pa yına hé kuén guevend, yınıd kay kén, o temaşé yin kén.

- * Vıl bılbilra zérawa xewéré bılbil pé çinnia!
- * Muış xéwtiyen her qelden xıuser!

KEKUI- “KEKO, KEKO”

Kekui: vun; yo dewid yo merdim, cinnié yi o pa di qijun xuiwa- yo laj o yoz kéna'wa xuir kiye kén. Arid yo mudí vieren cinnié mérik quena mirena. Mierik bie cini munen o wuird qij yiz bie dadi xuir séwi munén. Arid yo mudí vieren mierik unien ina nibena. Wuird qij'iz qıçalék. Heq yo kar guirira nişken biér. Wuiz, nişken bun qiju. Him kar guiré tevér est, him kar guiré kiye est o him'iz wuharté qiju esta. Vun “nie xér! kiyo nér niben. Ez nişken heq inniun piorinra biér.”

Mierik wuirzen we şin xuir geren yo çini vine. Xısımun xui şawen; ciniyag yi xuir diya şin cir wazén. Dima véwé yi kén véwı hxewelnén un ké miérık. Mierik zewaj xui ken o pa wuird qijun xuiwa xuir kiye kén şin.

Ruéj şin, hxefté şin, aşm şin, sér qéldiyén pieser dumri é wuird qijun mérikir bena ğıdar, heqeret kena yin. Pé é, tıfılu kar guiré kiye kena. Rıhxatı nıduna tırteku. Waxt vierén wuisar yen, kinger, tar véjyen. Dumrié qiju tori nuna kéneka qij dest'ta avuna “kék xui biro şierin mar binék tar, kinger bıçinin biarin.”

Vun: Biré kének punç şeş sero. O kénekiz hot heşt sériya.

Kének; tori o kard dest dumré (dadi)'é xui ra gena o dest biré xui tepişnena o kuén ceğxdı xui dun kefo şin bunié dew. Dewıra xélyek kuén duir. Bunid kinger çinén. Hé vér kének niun kingerunra gérena yo daré kingéra hol vinena, daré kinér birnena telunra kena pak duna kék xui vuna “ini ti buı.” O yi dima; Kének kinger birnena telunra kena pak o erzana tori. Toriz nuna biré xui paştia. Vuna “fék tori hol tepişn wa niriş, niu ma tayé niberse dadé ma ma kışena.” Wuiz vun “tamum, ez hol tepişnen.”

Nizdié şunniyo, yi zaten teng yerid şin. Buniyag yi şı cı kinger pa zaf çinniu. İna tek tuık kinger est. Yiz ina tira gérén kuma yog hola ayé birnén, dunarye.

Hin tariti kuena aird ser Kének eiceli kena xélyek kinger çinena kena pak erzana tori. Uniena hin ho ben tari vér xui dun hét dawa. Nat wétia gérén, yo hetaz tersen, co yawuno, yiz qıçalék. Yén nizdié dew kének biré xui ra vuna “hela bia tori ruın ba bun ma zaf kinger çino?” Biré kének tori un nunrı kének fék tori kena a, unéna zére tori veng varit. Cırge na biré xuiser tira vuna “ho ça kinger? Mı ehxn kinger çina eşt tori yoz tédi çinniu, tui pior werd. Ma iki séni şin kiye dadé m ama kışena!”

Biré kének sund wunen vun “aya lemag tui da mı ayéya wet mı tayé kinger niwerd.”

Kének vuna “la ehxn kinger ho ça tui niwerdse?”

Wui vun “wuılay mı tayé niwerd.” Pizé xui ken a, vun “hu pizé mı bıqeleşn eg mı werdse ti vinena.”

Kének dumrıra zaf tersena. Kérena vuna “ma iké seni şin kiye dadié ma mara nivuna kinger ho ça? Eg tui wui niwerd se ho ça?”

Bré kének wuiz qéren vun “wuıllay mı niwer. Ez ha tui ra vun ti mıra inu nıkéna se pizé mı bıqeleşn bun tira. Eg mı werdse awaxt bélluı ben.”

Séwuır qij nizunki pizé yi bıqelişn wui miren. Unnien wayé yi ha qérena o ri dadira zaf tersena wuiz ayé yéra vun.

Kének; kard erzana pizé biré xui pizé yi qeleşnena; séwıriz terso ya waxtunig kard erzana pizé yi wuiz unén tira. Wayé yi unena pizé biré xui eg téna o parçog yé do cı werd o téna ho pizé yıdo. Kének uniena bin torira bin tori dırto. Wuiz unen tira vun “bo mı tui ra va mı niwerd, tui çımun xuiwa di.”

Biré kének ginen eır miren. Kének kérena zuirena vuna “kekooo mı sekerd tui! Mı sekerd xui!”

Duna xui sar, duna xui lingunır, duna xui rır varar şına biré xui ra vuna “bıraaaa! Mı ca meverd! Tı bimir ez seken!”

Beden biré quen guinser, guiné biré yi lawtiyen yéraz.

Şewa tari kuena yin ser. Kének destun xui kena berz vuna “YA RABİİİİ! TI MI AYA DUMRI (DADI) NİRAS.”

Vun in ziaré yéra Alla yé ken yo téré şew pernen ku. O numé yéz bena “kekui” waxtunig taritié şew kuena aird ser ya hin venena “keko!, keko!, keko! Mı nikişt Yı kışt! Yı nikişt yé kışt!” Tarité şunira hxeya şefeş sér sıway nivinena venena. Waxtunig vuna “mı nikişt yı kışt, yı nikiş yé kışt” seméd daye xuiwo buayé xui vuna. Vuna mı nikişt terse buayé mı kışt. Yı nikişt terse daye mı kışt.

İna zér gırune (dıram) kekui nin unsunun mad zaf yena vatış. O waxtunig ina mesela vajyena yaz vén kekui umise ti unén zaf merdim daymış niben hxesru kenwar. Yétimé zuara. Huma çé bié dadi o buabi niverd. O çéw ina tersıra qetılkar biré xui niekir.

İbrahim BUKAN

Égmin yawun.

Bars miyesu miyesu nişt yo gilé darra..

Şeğğné égmin.

Égmin zaf derdfunir dewaw. Ayira gera ço aşmıd yo dı duénim yı bitumn, buer. Yo çida xıraw estag insunu xırawé vista niun égminiz. Zaf merdin şurıbé şerbet dun miyesu vun wa hım lez égmin vıraz o hımiz zaf vıraz. O égmin ben şeker. Yıra ço zaf yo şifa vivinen. Gera miyes şiot vılıra şırını aryed biar pé égmin vıraz. Quiryéf yı, şemay yı, şeğğné yı gera piorın miyes xui şior nniun nebatıra aryed biar vıraz. Dewa ha o égminıd.

Miyesé égmin.

Miyes vılıra égmin duna arye una égmin vırazena. Miyesé égmin hévér zere kuari şemara zere kuari sıwaxnena o cuapé pé quiryéf şeğğn vırasena. Cuapé şına vılıra égmin duanarye una kena zere kuilkun şeğğn.

Ina şeğğn; quiryéf yé miyes xui vıraşta o égmin kerd de. İké hin quiryéf insu xui vırazen erzen zere kuari o miyes téna şına vılıra égmin una kenade. Zaf teniz wısar şırawı dun miyesu miyés hım ay wén o hımiz bën tıra égmin vırazén. O égmin ben şekerın. Hol yo égmin nniu.

N

Selçuklu Belediyesi tarafından 2007 yılında restorasyonu tamamlanan bu eserin hem iç hem de dış kitabelerinde;

Kapalı kısmın M.1235, avlunun ise M.1236 senesinde bitirildiği, banisinin ise Selçuklu devrinin önemli şahyetlerinden Sadeddin Köpek olduğu anlaşılmaktadır. İktisadi bir kişiliğe sahip olan Sadeddin Köpek sultan tarafından Beyşehir gölü kıyısındaki Kubadabad sarayında kâtil edilmiştir.

Konya-Aksaray yolunun 22. km.sinde, yolun 3 km. sonunda Tömek köyü mevkiinde bulunan yapı, Selçuklu idaresine ait en büyük hanlardan birisidir.

Doğu-batı doğrultusunda uzunlamasına bir planı yansıtan gösteren yapı dönemin bir çok kervansarayında olduğu gibi kapalı ve açık kısmı bünyesinde barındırmakla birlikte, duvarın kare veya dikdörtgen planlı diğer yapılardan farklı olarak, avlunun kuzey duvarı kademeli şekilde yapılmıştır. Arasındaki Selçuklu kervansarayları çoğunlukla masif-kütlevi görünüşleriyle kale tarzı binalar hüviyetindedir. Zazadin Hanı da dır bir slanda bulunması sebebiyle uzaktan bir kale izlenimi uyandırır. Bu durum yapıya yaklaştıkça kendini daha fazla hissettirir.

Kervansarayın beden duvarları tamamen tuştan yapılmış, taşlar arasında devçime antik malzeme de önemli yer tutmuştur. Girişin de yer aldığı güney cephesindeki iççilik diğer cepheslere göre oldukça düğün ve incedir. Giriş cephesinin masif görünüşünü, cephesine öne doğru taşıyan ve iki renk malzemeyle örülen antikal taş kapı ile duvarları destekleyen payandalar hareketlendirir. Payandaların, girişin yandlarında kalanlar yuvarlak, onların yanındakiler ise kare kesilirdir. Güneydeki kösedeki payanda ise çokgen planlıdır. Yapun diğer cephesinde de kare veya dikdörtgen kesitli payandalar bulunmaktadır.

Taş kapı diğer bir çok kervansarayın aksine uzun cepheye alınmıştır. Minar veya taçı niteli taşı kapısı sadece iki renk malzemeli olarak birakmamış, onu diğer bir çok Selçuklu yapısında olduğu gibi geometrik ve yıldız kompozisyonlarıyla süslenmeye çalışmıştır.

Zazadin Hanı

There are two inscriptions: one over the main portal door, which states that it was built in the time of Alaeddin Keykubad by the Emir Köpek, dating from 1236, and the second one over the courtyard door stating that the han's construction was started in 1235 by Alaeddin Keykubad and finished by his son Gıyaseddin Keyhüsrev in 1237. The architect is possibly Emir Köpek, who was principally known as an architect in the court of Alaeddin Keykubad, and who built his palace at Lake Beyşehir, the Kubadabad.

There are 2-corner-towers and 11 towers on the exterior sides.

Building started in the last year of Alaeddin Keykubad's rule (1235-36) and was completed during the reign of his son, Gıyaseddin Keyhüsrev.

The han faces west, and lies parallel to the road, with the door facing Konya.

The unusual features of this han include its broad courtyard and the location of the entrance portal, eccentrically placed on the southern side.

The relationship of the very long courtyard and the small hall give this han a somewhat disproportionate, long and low appearance. The extremely long courtyard widens on the northeastern side, forming an elongated rectangle. The spaces along its long sides are of unequal size. The han's northern part is the open courtyard used in the summer (17 X 54 m). The eastern part contains covered rooms, one with elaborate brick squiches.

Around the southern side of the courtyard is a sunken area for stabling animals, set apart by a retaining wall.

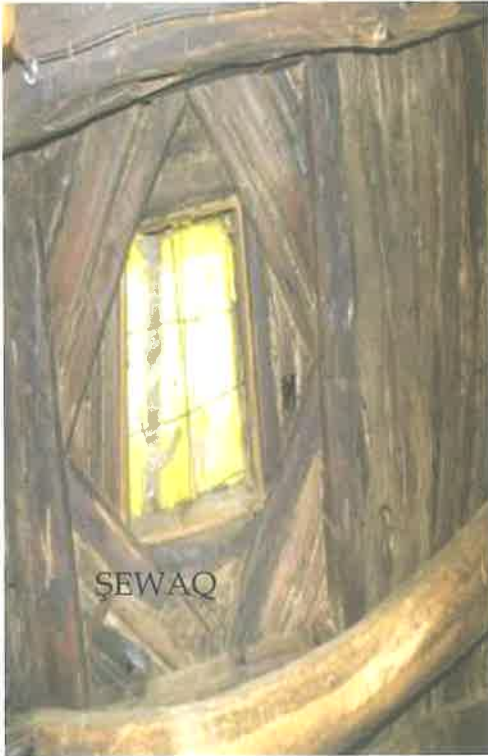

Mehmet AŞKIN

Zazadin hanı giriş kapısı.

Şewaqa darin.

Dersim bölgesinden ahşap mimarisi. Orta tavan kısmında "xapung" hem geçiş için kullanılmakta ve hem de havalandırma amaçlı kullanılmaktadır. Yandaki resimdeki pencere "şewaq" resmi ise çok özgün bir sanat ile örgülenmiş ahşap duvar ve pencere.

Pıspırık

Dıjı

Zarajé kué / Zaraja uır / kew

Sımık

Çarhing / çaringa suır / Zerqete Herun

Simunek

Qerşa /

Tertuir / tertuir "ipék" / dırsım,

Dungalé pırık / dumé pırık

- Zaraj qumé xui xapinena una finena dumé insun !
- Zaraj; wér Mar, Teyr o séydıkaruna!
- Bıgıık o mar, pırık o karm, insun o dıwar pior yo cuiyınıd kuiyén!

ZARAJ

Vun; zaraj yo waxtîd yo kiyed yo véwa zaf rîndîb. Vun vistuiré yé rîndé yéra zaf xui kerdin. O ayra yér zaf ğîdarîb. Vistuiiri; véw xewetnén, véşu téşu verdén o niverdén véw hét kib'a şior.

Vun; vistuiiri hétia bişén, yaz bişén hxoşîd sér texta bikotén véw cad vazdén şin kîpîra nu çi bérđin nîmtîra wérđin xui kerdin mîrd.

Vuistuiiri her çi belui kerdin waxtunig tayé kémbén yé cad zunén. O véw fekirib fende vistuirira tayé nizunén.

Vistuiiri; waxtunig wuişiştin we cad şin unén qîb. Her çi çımra viarnénra, eg tayé kém biu se çad şîk kerdin. Véwîra vatin "ez kota tî şîya qîbîra tui tayé berd werd?"

Véw; tersé vistuitîra niftuna vaj ez véşunib mî tayé berd werd. Véw; vistuiré xuirra vatin "nié wîlay mî tayé nîberd niwerd. Eg tayé biu kém se ya kerga yaz pisinga, yîn werd."

O vistuiriz ayé serra zot dên véwé xuir.

Vun; zot vistuiriz zaf pisib. Vun vatin "Humawo, Humawo, Humawo wui kumîg şiu kot ina qîbé ma tî yî kuu fin tî nişungé sédkaruna yî nîfin. O tî yî wér qertalu, qerpîlasu, marun cînawîru kir."

Vun; in zotun vistuiiri ser véw bena yo zîraj kuena kuu. Vun waxtunig zîraj "qakîbnena" vuna "qa kîbé, qa qîbé tî pa bîmun, tui ez vista kuu."

Mesele zîrajé maaz îna vierena ra niun mîleté mad.

Huma ma, zotun o tefaqunra hxiz bîkîr.

Bîmunin wéşîyo kéf wéşîd.

{ Dunya vengâ tariya
Çerxé siiyé ariya
Eimîr guiretiş niben
Quma qîja bariya. }

şarbîk

Gulê zuil

TİZ

Tiz yo cunîb in virrarîd
Tiz yo villîb in wuîsarîd
Rengun tuîra wa hin harîb
Tiz yo pellîb ina darrîd
Pel bîd pêsler, hxettan barîb
Tiz yo heqîb ina barîd
Qimét tuîz wa bînék qallîb
Tiz yo çîlkîb in warîd
Wa dekerdé tuîb,
La wa yo çalîb!

Pixérid nun toq:

nun tenduir

wirdıkerde keldués

Xewaté Cinniek:

Vuun yo dewid yo cinniek bena. Vuun kumig şın ké yé yın xewetnena. Vun ruejunra yo ruej yo séda şın dewé yın. Dewij şın zıareté yı, kuén qalu qalalé yın şına aya cinniek ser. Vu séda pa şaş munen vun "ına séni yo ciniya kumig şın ké yé yın xewetnena. Dé vinin hela ez şıér miz xewetnena niu nnié!

Vuun; dewij vun "séda! Tı vaté ma kén sem meşu. Aya cinetik ma şınasnén ya tuiz xewetnena."

Vuun; séda vun "dé vinin éz şıér. Her hxal miz nixewetnena la."

Yı nun "inu bı k aya tuiz xewetnena."

Vuun; séda wuirzen we kune ceğğdı şın vér bér cinniek. Bér yé kuen.

Vuun; zerıra cinniek veng duna vun "tı kum se ber ho akérđı bié zeri!"

Vuun; séda ber tehxdun ber ben a, séda şın zere hxoli, eg ho şın zeri zerıra cinniek veng duna vuna "tı kumig se ez ha toq verdá dest mı ho mirdo. Xolıra xui destıra tay çaru mir té biar."

Vuun; séda hxolıra yo ceme çaru gen xui cema o şın zeri. Séda unnien eg raşta cinniek ha vér pixérid ha nun toq pojena.

Vuun; cinniek vuna "tuir zehxmet é çaru mı kıştıd ruın o yo çan hxewu ber bin toq."

Séyda çaru cinniek verd nunru yo çan çaru erzen bin toq.

Cinniek kışta unniena séydayra vuna vuna; séyda tiy! Quısır meun miva qé qij dewé. Ez séni çaru una tui ardış."

Vuun; cinnek Vuna; "séyda! Tı qé xatir kalik xuıkén tı yın péd bér ez şın yın un!"

Vun séda mecbuir munen hine çaru ken xui cema ben hxolid nunru o dunra şın niun dew, cé dewiju.

Vuun dewij hé virssié yo diésid ruınıştı. hé bénté xuid qal kén unnién séda yınra véjyen yen.

Pioré yın kot yo mereq séydayra vun "dé vaj tui sekerd séyda!"

Vuun séyda vun "pé şıma guırı kerdin çiy, pé şıma bérđin zeri. Pé mı hım berd zeri o himiz péd şawit tever."

Sıfrı : sıfrı ser luel, keldués, suérina duéyin, mas-tıwa, suérin, suérina pelin o yo sıtil dué esta.

DESTAR

Hxelim mirçık. . Ina mirçık xuir hol yo cé hxelim diu o tedı hxelim xui viraşt. Téyr, bıǵıık o cunin hxeyat insunıd zaf yo caw hol gén. Niu insu téna ina duınyadıbén tum hxeyat niméndin. Her biyayı hxeyat o kare xura çi dun yo binu. O zuna yé insun ser zaf yo faydı virazén.

Iné serra gera ma juiyé hxeyat xuid daha zaf ca akır seméd cuniun binuna. Ina duiyya ayé ma téna niya. Bie ma her mehluiqat ho tedı hxeyat xui juiynen şın. Allay séni yo cun do ma se do yiniz. Yiz zé ma qerqilyén, dején, kéfyén, qérén, o gueré hxeyat o kare xui ğıyalén.

Derheq yinıd ayıg ma zun , yéra daha zaf faydé yın o kare yın mar est.

Ina semedra ma zaf ca bıd yiniz wa tım duarmalé mad yiz bés. ma pia in hxeyat bijuiy şı.

Hxelim mirçıkıd şeş hxew hak yé ést.
O hxelim xui zere sitilid viraşt quét ina da-
ra.

Numé in bıǵıık “aşılzer”, zé in bıǵııku ri airdser zaf ést. Nebat airdser zil dase yiz véjyén wertı, vılu ser ğılyén. Zafun yın numı niniyo pa. Tayiné yın genguné xuiser yo numı niyo yına. Tayinin yiniz şekil yınra yo numı niyo yına.

Zazaki kumıg numé in bıǵııku o numé vaşu, vılu, gılu, da-ru o biru, numé téyr o mirçıku mar bışawin.

Wısarrıd ca nişun ma est. Suliyét yın buncin o numé yın bınd bınuisin mar bışawin. In qédı ma zun xui zazaki ser çi yen vatış ma uncén pieser.

- * **Dej gına zérırse pé vıl o gııl hin ni wıısarena!**
- * **Puiçi kot dar’s se ya hin qılyena!**
- * **Qetil dar ho tuérzin feka!**

wisardergisi@gmail.com

WISAR – UMARE 2'YIN HUMA MARİZ YO KERA BIVARNEN!

Miz xuir yo kera diya!

2 Keşkuilun 2015'id şew saat yundesid eizminra keré varé dewun çolig ser. Kerég varé dewun çolig ser innié: tarbasu (sarıççek köyü), hxej çayır, simsuer (ekinyolu köyü), heragor, çun (çan köyü) o simuni (kale önü mahlesi) ser varé. Varayış in keru ser hé vér, şar dewu zaf xuikerdib vatib "bo! İnsu ceğğdo heqıra véjyo ayra Huma ho kerı varnen maser..." o tayiz sérsıway wuirzén we unnién hxoş vér berun yınıd xiç- keré ést. Yiz zotu dun vun qé in keré qijun dew ést vér berun yin. Ayé sera yız zotū dun vun "kum in keré ést vér berun ma Huma belé yin bíd! La in mara çı wazén ina in keré ést sér bun ma o ést vér berun ma... in çı 'binc!' ina hé séytuni kén..." ina vajyén.

Bénatid yo çan ruéj vierén ra unnién tevera şar ho yen géren é keru, é keru dunarriye. Hin dewijiz kar guiré xui caverdén kuén keru dima, géren keru. Qijira pil, cini, cummierd, kal, pir pior kuén kefu, kuén deşt, kuén nniun yegun o baxçu géren keru. Keru dima yo kéf o şematı niyenrui o otir xuiyen.

Tay yin kerég dé arriye "ğirumé" yin 30'ıra hxetan 60 dolar ra rueşén dun simsarun kerru. Dewijunir hol yo kar diyen wertı. Ayınig hévér zot dên inahew qalé xui çarnén vun "Humay zérd o cewher varno ma ser. Gelo in kum Humayir dueğğé kerd o ziar kerd humay véng yı eşnawıt yir in serwet kerd war! Wui kum se Huma yıraz razib maz tira yo sebeb o faydı di..."

Pilum ma tım vatin huma çéw bie hişar niekir o çéw şaş nniekir. Yo qal esta vun "ço fend o illimıra bie xewerib se kue hxewelnen xuıser!" ayra ço gera ilim o irfun ser bixéwit o karı bı bıkır.

Merdım bızun se ço é keru xui destid verd ser ilim bı kım çido zaf hol. Zeré é kerun nizddiyé 60 "element tedi est. O nizddié des kerı zéddier keré kot aird. Dewijun ma tira faydı di awiz yo çido hol.

Hévéř waxtunig yo xırawi yaz yo şıreté bıbén se pilum ma ziar kerdin vatin "Huma keru bıwarn yınser"

Maz vaj Huma çéw ser keru nivarn! O kerun inayinu Huma tım mar bışaw wa mıleté ma tira faydı vin.

AWKA ZELAL

PÏRIK SÉF

Vun zamunék numé yí, yo pirik Séf ben. Vun; waxt zamunid kalik pirik séf hét Quilp ser hxewliyen yen Daráyéni şın dewé séfun - mezra gor'rid nurui. Waxt zamunid pirik Séffiz ikiad yen duinya. Vun; kalik pirik Séf yo merdim zaf aılımb. Niun miletlyé xuid zaf hxesyen o umaryen.

La pirik Séf xuerté xuid ni hxesyen. Yena vatış ki; vun hévér pirik Séf dızde kerdin, mal milet nımtın wérđın o heqaret kerdin dewijunir.

Vun dewé pirik Séf Mazra gor'rid yo cinniek mirdé yé miren. Cinniek o pa çar qijun xuwa munén. Qij yé yétim munén, bie buabi feqir kuén bé belengaz. Ruej yena bie nu munén, ruej yena bié kinc munén. Ruejunra yo ruej ben şu, ben tari, hin herkes şın kiyun xui. La yo çi estig qij cinek hunc véşun, véşunéra qérén zuirén. Cinek gérena yın hunak la yı zaf véşun, véşunéra yo qéđı hun yın niyen. Dadié yın unniena qij yé véşunéra nikuénra. Yaz cad wirzena we şına qıb pixéri kena we. Yo lie nuna dézwunser. Awk kenade o yo sılıl gena şına teverra kerru dunaarrie kena sılıl xui o gena yena zeri. Keru una kena zere lié binék sualiz erzena cı o yo kuedik gena todena. Qij yé yén duarmalé yé gën yéra vun "dayé! Tı ha mar çita pojena?"

Vuna: "Iérém! ez ha şımar gueşt pojen"

Kéf qijun yé yén, bën şa. Yaz yınra vuna "Iérém! Şıma iké şiérin rakuin, waxtunig gueşt péşa se ez venden şıma awaxt biérin buérin."

Yiz vun: "tamum dayé!" Çar hemı qij cinek cad wirzén we şın wadıl kuénra.

Pirik Séf; waxtunig bena tari wuiz cad véjien tever kuen niun dew. Nat wéttia géren xui xuir vun: "gello ez imş dest bérz ça, ez imş çi xui destafin." Dızde Kenya!

Pirik Séf ina gıyalen hét bun in yétimuna şın. Vun "hela yın ez şiér bun in kiyed tayé çinniu ez xui destafin."

Pirik Séf ina gıyalen o hét ké yetimuna şın. Pirik Séf şın sér bun yetimu unen pixérié yın ha tiekoti. Wuiz cad hédi hédi şın sér pixéri cuard luejinir unnien war, unnienig eg yo lie ho adir ser o zere liéd keré hé zere awkıd eg cinniek ha pé yo quedik tiadena. Waxtunig Pirik Séf yen lewé luejin qalıg bénté çinek o qijun yéd vierén ra wuiz lewé luejına gueştarié yın ken. Pirik Séf zaf qehrien, vun: "démekki in séwir véşun! O dadié yın ha yın xapinena vuna'ez ha şımar gueşt pojen' ha gérena hxeya sıwa yın hunakır."

Pirik Séf in hxal yınır zaf qehrien o cad dunra şın niun dewıd kuen niun gewé yo merdim. Nin diwarrira geren yo kavır hol vijnen o kavır xui erzen xui paşt o gewwıra véjien. Kavır ben vér yo caw tenhad sarıbirnen kavır çermı ken. Vieré yı o pa kellé yıwa ujad verden o cenderé guéşt kavır erzen xui paşt o dunpırı şın lewé luejiné yetimu. Şımuindié xui, xui paştıra vejen cenderé kavır ken çan parçe o pé şımundié xui luejinir kenwar erzen zere lie o hédi dunra şın kiyé xui.

Waxtunig wui ina ken, dadié yetimu qij xui kerd huna. O yaz vér luejinıd şıya huna. Ben sérsıway qij şefeqid bën aya nibén aya cad vazdén vér pixéri. Unién é, eg dadié yın ha vér pixerid rakoté o lié ho kekat gueşt ho adir sero. xuera gueşt hola hol péşo. "Qij yetim" cad bën gueşt ser, mirdia mird guéşt xui wén. O teşqelé yınıd dadié yınız bena aya unéna eg qij yé hé vérra gueşt vején wuén. Dadié yetimu pa şaş munena xui xuir vuna: "halla halla" ina çi meselawa. Mı şund keré kerd zerré lié o iké tira gueşt ho véjien. Humayır zaf şıkır! La ériz rısq qijun mı da."

Çar hemı yétim o pa dadié xuiwa mirdia guéşt xui wén, o hin wirzén we kuén tever, péra kuén nuné xuiwa newı dıma.

Pirik Séf: şın kiye. Aya şew, seken niken hxeya sér sıway hun yı niyen. É séwiru gıyalen. Pirik Séf ayéya pé tobı ken hin dızdı niken. Hin şar xui ben hol. Xui dun dın dinayét ser. Xui dun ceğğde kalıkun xui ser. Qerar xui duncı vun: "madem mı tobı kerd ez şiér hxajjiz."

In qerar xui ser cad tedariké xui vinen, kuen ceğğdı şın hxaj. Pirik Séf waxtunig şın hxaj yo mungé yı ziyena. Vun pirik séf heriş ra zaf hxes kerdin. Ayra ciné Pirik Séf wéwé xuiwa vuna: "Séfi heriş ra zaf hxes kerdin. Wérıkna iké ikabén yo tasé heriş biwerdén. Eg ma bizunén nızdira yen se ma cir yo tasé heriş biwerdén." Ina qalé vistuiré véw ser véw cad wirzena we yo tasé heriş gena pa yo kueçika darına pia wadıra véjena tever.

Vistuiré yéz vuna "véwe ma, nieweşe qıjya démek zere yé zaf şiu heriş ayra aya tas heriş kerdde o guıret şi qıb. İka şarmiya buer ayra şi qıb." Vistuiré yé ina gıyalena, wéwız cad tasé heriş gena bena hxajjıd duna Pirik Séf o yen.

Bénatıd hxélliek yo mırđı vierenra vistuiré yé unena nie aya tas éşena o niez aya kueçika darin. Vuna qé véw berda cék nırıtı xui virakerda. Yaz nie tira vuna o niez wazena zere wéwé yé bışik. Ruej ruejuser vieren şın Pirik Séf hxajıra geren a yen. Waxtunig wui yen, dewij şın vérneı yı vun "maşı tira yo dest bir" waxtunig yı şın vérneı yı wui yınra vun: "ya gelé dewiju! Şiérin wéwé mıra dest birin. Yaz hajdıb. Mir heriş ardıb."

Waxtunig Pirik Séf ina vun, vistuiré yé xuo xuir vuna "démek yé aya tasé heriş Séfir berd." Pirik Séf heqbé hura tasé heriş o pa queçika darin vejen muejnén yın vun "bunin ina tasıd mir heriş ard o pa ina queçika darına."

Dewij pa Pirik Séfia pia şın ké yı wéwé yız zıaret kén o bën vıla şın kiyun xui. Pirik Séf o tobé xuiser vinen o duest o dewijun xuir zaf ben hol. Miletir ben réber.

Waxtunig pirik séf miren dewij naşşe yı bën pé dewa sér yo kéfiya heq kén. Ayéya pé niewéş o zér dayé tım şın sér qebré yı, qé xatır yı serra Humayra derdun xuir dermu wazén. Kum zıaré xui serra tira şıfa gen o kumiz derdun xuiwa munen. Nuştış :

İbrahim BUKAN

ZUN ZAZAKI SER

Zun Zazaki, eg ma niwazén vinib se ma gera kiyed qijun xuid zazaki kalbıkır. Yo millet pé zun xui, pé eidét xui o pé dém xuiwo vérinra mileta. İn pior ziedunéra mileté zazun ést.

Zaf qij ma zun dadié xui nizun. Zun dadi dadira muisyen. Irf o eidet kiyea muisyen. Dem o kari him kiyea o himiz qumıra muisyen. Ez zun xui zazaki dadié xui musawa. Dadié mı zun ma zazaki qijé mid ez muisnawa. O ikéz ez ha zun xui zazaki nusen, wunen o unbazun xuiwa ez ha qalken o ma pior pia ma hé zun xui kayun xui kén. Zun xuiwa ma hé lawku vun o ma hé qalén.

Gele unbazu şımaz zé mı zun dadié xui bimuisin, binuisin o qalbıkin wa zun şımaz pa şımawa zer-
gunıb. Dest xui qiyumé zun xui mébin. İn zu kalikun tui xuiser hxewelno ard do tui. Tiz, yı xuid awk bíd bıhxeweld bíd qijun o turnun xui o yin hol témiyekır wa yiz zun

Derheq zunid yo çi bior vatiş se; zu him qalkerdış dun, him muirad o juiyayé insunid rébertira yo ceğğdo, o himiz wazé zér o sari dun tever. Yo hetaz ço pé zuun xui ziari ken, duağğa ken, ilim o ilahiyat xui dun tever, vajnen o yo riyar newı finen xuver.

Ayira gera ma zuun xui zazaki hévér bimuis, binuis, biwun o bíd muisnayış.

Zu, rébér aqıl o ceğğdkar zérro!

Pa zun zuiwa, eidet o kayun xuiwa bimunin wéşid.

Silumé wekalu wa şıma şerib.

Kelduéş. Kerduéş luel pojyena. Nun yé érziyen bin adir., toq niyena ser o kuéz adir benser. Luelé kelduéş bin toqıd pé tehxné adir hxemd xuid péşena. Luel péşa se bin toqıra véjyena binék bi serdın se hin ina wırdı wırdı ço ken wırdı.. Pé tıraq dueawk virazyena o sir érzyenci ben pırı, ayé dıma run keli hol qilyen ben pırı o hin wıriyen.

Tıraq çınıiebse dueawkız virazyen benpırı. Duez çınıiebse mast binék awkıd çılqiyen o sir kuyenci ben pırı. İnaz kelduéş virazyena. Afıyetıb.

DUEK - XAPIK : ZAZA-
CA BİLMECE'LER

1-Patilé vaş vera kaş! Tuıg zuna ın çıtaw?

2-Herçi yıd ésen! Tuıg zuna ın çıtaw ?

3-Dıtén tım yo dueşıra unén yobin nihxesyén! Tuıg zuna ın çıtaw ?

4- ez şın wı şın ez vinen wıız vinen ın, Tuıg zuna ın çıtaw ?

5- ino wıno dıxino. Yo şı aya bin umé ! Tuıg zuna ın çıtaw ?

(cewab yı ho rıpél 37'ı-
nıd)

Dılqoq

Wile Punı

Onux

Çartele Tele Herun

Vile Piyunz / Nerı

Pısencık

WISAR – UMARE 2'YIN
AŞM / MEĞNE AŞMUN O RUEJU

AŞM	NuméBin: MEĞNE AŞMU (AYLARIN ANLAMI) / AŞM, SİN, : AY	
KAL	Çeli	: (Ocak) Aşmé kal, ina aşm kal xeneqnena (yaşlı ayı, "yaşlıyı boğan ay" denir)
SIBAT	Guejik (Kuejik)	: (Şubat) Aşmé bat, ina aşmıd bat yen (fırtına, rüzgar ayı denir), (15 Şubat ile 15 Mart ayı arasına "KORTQIRAN"- yani kışın çetin dönemi anlamını verir)
EIDAR	Tuişkek/ Ternal	: (Mart) Aşmé daru, ina aşmıd dar yen cu (bu ay ağaçların canlandığı ay denir), (15 Mart ile 15 Nisan arasına "CAMIŞ QIRAN" ayıda denir. Bu dönem mandaların kırıldığı dönem olduğuna işaret edilir.)
NİSUN	Bertal	: (Nisan) Tayé nésen, nie zımıstun niez wısar. (ne kış nede ilkbahar bir şey görünmüyor)
GUILUN	Zéring	Mayıs: Aşmé guılı (güllerin ayı, gülerin açtığı ay anlamına gelir)
HXEZ-RUN	Viertivare	Haziran: Ina aşmıd ru dun ariye (yağlığa doğru anlamını verir) Vırtwara,
TEMMUIZ	Kezing	Temmuz: Dıwar semizen ina aşmıd (hayvanlar için semirme ayı denir)
TEBAX	Kengezer	Ağustos: Aşmé tebax, ina aşmıd dıwar tebax kuen. (hayvanların ayaklarının çatladığı ay anlamını verir)
KEŞQUIL	İlun	Eylül: Ina aşmé keşkeka ("keşkek" ayı denir) ina aşmıd tedarik ariş zımıstun vırazyen.
TİŞRİN	Gunin	Ekim: Kunnin -guni: mérg vaş (doğanın ekşimesi anlamında kullanılır. 2) birinci ölüm, otların ölümü denir), "tişrin"
KUNİN'A (YOYIN)	Gaver	Kasın: (tişriné diyın), ikili sayıldığında, buna "kunnina verin" de denir. Ina aşm, "mérg bıǵı-kuno" (ikinci ölüm, böceklerin ölümü)
KUNİN'A (Dıyın)	Gağan	Aralık: Kunnina hişın -gunnina hirın; ina aşm, mérg daruıno (üçüncü ölüm, ağaçların ölümü)

Kal : ocak: (kal xeniqnena. Zaf ben serd o tipi vırazyena.)

Sıbat : şubat: (zé -batya . Bat daryenwe, ben fırtını. O aird cemidyen)

Eidar : mart: (aye daruna. Tıra vun aşmé daru, ayédaru.)

Nisun: nisan (tayé nésen. Nie zımıstun o niez umnun.)

Guilun : mayıs: aşé guılun o vıluna. Ayra tıra vun "guılun")

Hxezrun : haziran:(hxezrun, waxt run'no)

Témmuiz : temmuz: (vaşına temmuızına, dıwar tedı hol temuizen, ben mırd. Ayra numé xui "temuızı" (semirme) gena.)

Tebax : ağustos: tebex finena. Numé xui niewéşie dıwarra gena.)

Keşquil : eylül: (keşkek té girena, waxt gırnayé keşkeko)

TİŞRİN : ekim: (merdı kuıen tabiat. Tırşé kuena nebat. Ayra numé xui inira gena.)

KUNİN : (kunina yoyın) kasım : (merdé tabiata diyın)

KUNİNA PEYİN -(kunina diyın) : aralık: (merde tabiyato peyın), (Ayların hesaplanması miladi ayın on dördünde (14) başlar, on üçündede biter) Aşmé tişrinıd "guniya yoyın" kunin'id "kunina diyın" o aşmé kunina péyın'id "kunina hirın- péyın" vajyena. Eisıl gunira numé xui gena. Ayra tıra vun "gunina yoyınıd vaş miren, gunina diyınıd bıǵıuk mırén o gunina hirınıd dar miren" edebiyat zun zazakid ina yen vatış.

UMARTÉ SERU : YIL SAYIMI

HXEVAL SER / MEVSİMLER	HÉT DUİNYA : YÖN	
WISAR : İlk bahar	BAHARI - (canlı yılı) (21 mart 21 eylül yaz evresi)	RAŞÍ, Şerq, Ruejda, Rozda, Harba : Doğu RUEJWAR, Garp/a, Rozwar : Batı VERRUEJ, Cunıp, veroz, cuihı : Güney ZİMİ, Şımal : Kuzey
UMNU : Yaz		
PAYİZ : Sonbahar	MERDİ - (ölü yılı) 21 eylül 21 mart kış evresi)	Kırné duinya : dünyanın kutubu Kuırni: kutup
ZİMİSTU : Kış		

SER : yıl

Dorser, sera néwi : Yıl dönümü,
yeni yıl

seré ser, Kalek : Yıl başı

SE SER, : Yüz yıl

HIN, Yo Hın : bin yıl

QUIRNI/E : Kutup (Quirné duinya:
"dünyanın sonu!", Kutup.

QUIRNÉ ZİMİ : Kuzey kutbu

QUIRNÉ VERUÉJ : Güney kutbu

TENDUIR

Nun tenduir kare zazund hol yo renca tumdara. Yo kiyi niyapi-
era se hévêr o kiyed, zerid pixêri o luejin niyenapiera tevêr kiyiya
tendur niyenapiera, virazyena. Kare zazun potiş nun zaf. Toqser le-
vaş, luelé sér toq, zılfeţ pojyên, bin toqıd, luél dekerdé, katé o nun
patılı pojyen, tendurid nun tenduir péşen, tendurid kata o luel pojyên,
nuné bin wel péşena, kuedik o kerun kışté adirid yınser katé péşên,
nun kuériék, lazuit, wısarı o tieniu kerdun yınıra zaf qéydıra nu
péşen.

Çayé kué

kerkinc

qunz

eılalewrek

Meğné Dueku, Xapku

- 1- zımél.
- 2- çım.
- 3- wırd çım.
- 4- vırsı .
- 5- lueğa.

qela

darketik

şewşewık

MESELE TEYRU

Pioré téyru yén yo ca. Hxeşo o tor teyruna yén yo ça suez dun yo binu. Vun "ikéya pé ma hin qarış yo binun nibén. O in söéz xui rerra bèn vıla herkes şın ké xui

Lui şına bin yo darıd qeldiyena ra vuna "ez zaf biye veşun zerémı ho dejen." Lui uniena dik ho qarşı yéd ho sér sulıya venden vun "qu quuu" Lui vuna Hero diko! tui na xebe mı ez ehxniz biya veşun. o tiz he qarşı mıd venén. Lui cad wuirzena we şına het dika

Waxtunig lui hét dikka şına dik yé vinen.

Dik; xuo xui vun "ma suez do hin ço qarış yo binun nibén."

Lui yen ver dik.

Lui; dikira Vuna "hero dikko! Vêşuni vera zeré mı ho dejen démeki ğém tui niu. O veşune ver ez ujad qeldiab ra. O tiz vun wa lui uja gesverd bımır ez tıra bıxellis! in çiu tı hé vun?"

Dik; vun "héy emun héy emun! La tiz zuna ma suez do yo binu. Vendiş mı, ez ha venen kerg. Kerg şıya eza venden cı ez vun wa bior ika. Yeşin tui Humayıb ez ha o samedara venen."

Lui; vuna nie willay! Tı hé seméd mına otır kén. Tı vun wa ya bımır ez tıra bıxellis."

Lui cad bena pırı dik kışena o nunarı wena. lui şına, yo mudı hol bénatıd şın Hxeş yen téyrunra vun; "biérin ma şui yoca." Hxeş eşnavıt lui dik werd. Yén yo ca vendén é binuniz vun pior bierin!"

Zarajiz ha bin yo darrıd qaşıbnena venena lirun xui. Lir yé bivıla qaşıbnena vuna wa biér xeş ho vun berin! Zaraj dib lui dik wardıb.

Lui vuna "Yarabi! Ez çıqédı şier? Mı diğ werd! O ma suez dab yobinu. Vuna ez séni şier?" vuna wılay de ez eşier. Eg çéw tayé va se şahade mı esta, zeraj şahade mına." Lui Şına ver yın:

pior pia luira vun "here luiyé! Ma suez yo binu nidab?"

Lui; vuna "é, wılay ma suez do yo binu."

Hxeş;vun "é, dé vaj tı qe şıya tui dik werd awaxt?"

Lui; vuna "şıma nızun sébiu! Ez bin yo darıd qeldiyab ra. Vêşunéra zeré mı dején. Dik qarşı mıd vınertıb vendén, teq dén mı. Mı va dé ez hela şier qé in dik ho in qédi ken. Waxtunig ez ujera şıya zaraj ujad bin yo darıd qaşıbnén. O ez şıya vér dik. Ez dikira persawa dik qerezıra hunc teq da mı cewab sıwalé mı nida. O mız dapırı dik kışt werd. Teqdayış yı serra.

Hxeş; vun nie xér! Tui mexsus kışt

Lui; vun niyé willay! Şahadé mı esta

Hxeş; vun şahade tui kuma?

Pioré téyrun yén yo ca. pior unién yo binunra vun "Yarabi! gelo in şahad yé kum?"

Lui; çım erzena zaraj, zarajıra çımun bena una çımun xuirra vuna ze mı vaj!

Hxeş; vun "şahadé tui kum de vaj?"

Lui; vuna "zaraja"

Hxeş zarajıra vun "hı raştı otırıb?"

Zaraj vuna "e," vuna "eıyni otırıb" zaraj terse xui ver otır vuna.

Téyr pior xuo xui vun "demek raştı otıra." Vun "ma huné qaiş yo binu nibén." o pior ben vıla hune şın.

Lui; huné dunara şına bin daré xuid qeldiyena ra. Zaraj qarşı yéd qaşıbnena. O hunc veşuné verra zeri gena. Zaraj; qarşı yéd qaşıbnena qaşıbnena vuna "tui di lui mir yo teşekur bila niked. O mı exen cir şahıdı da yé mir teşekur nikerd ya şı."

Ya xuo xui ina vajyena uniena Lui ha hét yéya yena Zarac; vuna "willay ha yena mir teşekur kena"

Lui; zarajıra vuna "eré zaraj! Demek tı zuna vêşunéra zeré mı ho dejen o tiz ha ikad vınena o venena."

Zaraj; vuna "villay mı xuir venén lirun xui. mı vatin wa biér ika mı het."

Lui; vuna "hıı! Tı vuna wa lui bimir ma tira bıxellis. Villay şıma nixelisiyé!" cad bena pırı zaraj kışena zarajé xui wena o dunara şına.

Lui; xuo xui vuna "Yarıbi ez ina hew sekir! Şahad miz çinu. ez seken ike? Nat wétia uniena ço çiniu. Vana çéw niédiu qé ez ha xui qerqılınen. Dunara şına. Waxtunig yé zaraj kışt lirun zaraj di. Lir zara cad şın cé hxeş gere yé kén.

Téyr hune yén pieser luiriz xewer şawén şın venen cı luiz yena.

Hxeş luir vun; "luiyé! Tui sekerd tui qe ina kerd? Ma suez do yo binun. Tui qé zaraj kışt?"

Lui; tira vuna "İa willay zere mı zaf dején o zarajiz pé mı yarikérdin. Zaf teq damı. Doqé saré mı mı sarıra şı. O ez şıya mı zaraj kıştı o mı werd."

Hxej vun "İnahewiz tui dırna! Ma İnahewiz tı eif kérda ma hela bun hewa bin sebena."

Mehxkemé yın ujad qédyena pior Bén vila şın kar guirun xui.

Ma yı hxemd xuid verdé o ma péd umé. Şımaz bımunin kéf wéşié xuid.

-2-

MURAD PINAR

Heq, wazyen! Nidiya se, piyatira pé zunayi géryen!

Mileté ma zazé wazén zun zazaki ser yo "TRT ZAZAKİ O RAD-YO" ab. İn waştış mileté ma, yò xewaté kuımkaré mawa. İn wazayış xui ma yo çan duénim hxuıkmadır nuişt o ma qalkerdiş xuitdiz yo çan duénim ma dosyé dé wézirun o ma wazayé mileté xui ard zun. İn guiri şarun binunir sénig yo heq se, şar mariz yo heq. Şar maz ho bac xui dun, in memlekétir ho şın eskerayé xui ken o seméd watun perwérti ser çig est se şar maz ho wasfé xui heqıra un ca. İné serra zun şar ma zazunraz gera bin kuımaré TRT'ED yo TV O RADYO zazaki bior akerdiş. Qij şar maz gera zun xuiser eidét o qaydé zun xui bımuis. O, o guerıra zun xui serra bıcuıyi.

Waştış ma! İn guiri ser mileté ma gera paştıyariyé bıd ma. Wa "BİMER" serra in wazayış xui bınuis o wa in heq xui bıwaz. Ma wazén şar ma wa guirun inayu ser paştıyari bıd kuımkaré zun zazaki ma tiedestıra in guirun xui bıar ca, bıar wari bıd hizmet şar xui. ma hé nie çéwıra sedeqa wazén o niez zérari, in heq mileté mawo ma hé heq xui wazén. Heq pé waştış o pé raşt vinertiş geren. Maz gera ina mesele mileté xui safikir. Yınir yo Tv. O Radyo bıd akerdiş.

"dar dartiyé xui kuék xuirra gena, vaş riçik xuirra, insu zun xuirra gen!"

Yo biyayı kuék xuirra qérfiya se o hin xuirra nihxesbiyené

Dayiş Humayıra maz wuihar yo zun o şaryé in dayiş Humay ma xuid kuar niekir! ma bıhxeweln qijun xui. Wa yiz kare şar xui bızun o wa eidét şar xuiser bıcuıy o hxeyat xui bırum o şiér.

Şar zazu! Qijun xui zazaki bımuısnin o zun zazaki ser bıdin wendiş.

Vendiş ma şar mar kıyed qijun xuid tım zun xui zazaki qalbıkin. Him şıma zun kalkun xui xui vira mékin o himiz wa qij şıma zun şıma-- kalkun xui bımis.

Zun ma, arriş kare kalkun maw, biyayış dém şar maw, nexşuné eidét maw, ésayé dém-tarihıra vıraşté ri şar mawwo.

Zun xui zazaki bımuısin, bınuısin o bımuısnin (bımuıis, bınuıis, bınuıisn,)

Qum kuekira hxewya se aya qum quma bariya weşa, qum xuirra hxewya se aya qum béyar o naşa!

Xewatkar o azé Ku-
imkaré zun zaza-
kiyé çolig kumka-
rıd umé pieser. Mı-
şoré zun o xewaté
xui kerd o yo sul-
yet nişu da.

Awkké Munzur.

Awk ; bie ling o bie pela, bie kuek_o bie lemga,
Biyaiş hxeyatih her cad ya esta. Bie yé hxeyat
béyar o wışk. Tayé tedı zerguı niben o tayé tedı
nicuiyen. Ri aird hirıra dı awka. Laşe maz hirıra
yo awkıra biyayo. Ayıra cawıg tedı awk çinika
ujad hxeyat çinuk. Tedı zerguini nibena. Tedı
dar ni qumyen. Tedı téyr nigéren. O tedı insu
nicuiyen. Kumcag awk esta ujad hxeyat vırazyo
o cünun ujad kare xui tedı rumıt o tedı hxeyat
vıraşt nopieser.

Awké Munzur ha mıntıqé suıké bajar dersimid
véjyena.

Sunz / zunzi-

yer.

Rextıl / rextiliyer

Kuemvıl / tırşmal.

2017 aşmé Temmuiz 29-30 yéd serdar o azé kuimkar zun zazu kumkaré zun zazun çoligıd umé pieser. Pieser umyayışe hırın(3) çoligıd vıraşt. Serdar o azun karun xuíser o pia zun zazaki o kare zazunser éşkén se bıkir ayé ser mışorı kerd o bénté xuit piyatiyé xewatu ser qerar gu-irét.

Kumkarig çoligıd kuimkaré zazund umé pieser; kumkaré zun zazaki istanbuel, kumkarézun zazakiyé adana, kumkaré zun zazakiyé diyarbakir, kumkaré zun zaza-kiyé muiş, kumkaré zun zazakiyé sıverek o kiyedar kumdaré zun zazakiyé çolık umé piehet.

Xéwaté yoyın istanbuelıd vırazya. Aya dıyın adanad vırazya o iné hırnız çoligıd vırazya. Qerarıg ın pieumayışıra véjya ayé çaharınız sıverekıd yén piehet.

Kar o guırın xuíser bénaté xuid mışorı kén o zun o kare zazu ser pia xewatu vırazén, pia zun xuíser guıru kén.

Sere 2017 aşmê remezunîd kumkarê zun zazakîyê çolig dewê guevîd azun xuir fîtar da. Daye fîtarîra yo çan suilyet ma ikad nişun şîmaz dun.

In sıfırî aşmê remezunîd semêd fîtarra dewê Guev'îd ma dehîxwet karun xuir kerd raşt.

Dehîxwet kar ma; azê kumkarê zun zazun o te-verra qîmetdar mûsafîr ma bi. Wird dehîxwet maz hol vîert ra.

Dewê Guev ha nizdîe çoligîd. Dewê çoliga. Ina dewîd yene awka serdîn zaf. O zaf cadîz tedî çîr awk vîrazyê. Ceğğdê şîma kot çolig se şîma êşkên şîer in yenu ser o in çîrunra awkê yîn bîşîm.

Înukerdê mad kumîg aşmê remezunîd xêr bîk o fîtarîd nu bîd xêr yî zaf. Xêyrûn înayunra gera ço xui tîpia niyer.

Mîsafîrun mar afîyetîb.

KUIMKARE ZUN ZAZU; KUIMKARE ZUN ZAZU AYE ÇOLİĞ, KUIMKARE ZUN ZAZU AYE İSTANBUEL, KUMKARE ZUN ZAZUN AYE DİARBÊK DERHEQ ZUN ZAZAKÎ SERRA ENQER'ID MECLİSID UME PİESER. O YO Dİ-YARI WEND DA "BASIN."

ZUN; PE QALKERDİŞ O NUIŞTİŞ BEN ZERGU !

ZUN MA, HO MARA WIHARTİ WAZEN !

Seré 2015 . 21 Sıbat Ruéj zun dadi; in sebéd ser, kumkaré zun Çolig, Kuimkaré zun İstanbuél, Kuimkaré zun Diyarbék o wézir Çolig sayın Prof. Dr. Eşref TAŞ meclis tuirkiyad yo diyari da "basın." derheq zun zazaki ser sayın Prof. Dr. Eşref TAŞ diyari wend. O derheq zun zazaki ser yo malumat da "basın."

Sardarun kumkarun zazu derheq zun zazaki ser o waştış zazu ser nuişté kerd hxazır dé serwézirun tuirkiya. Waştışun xuid vıraştış ders kitabun o derheq zun zaza-kiser yı xui o üniversite Çolig o Üniversitê Dersim waşt hxazırık. Waştı binıd vatıb "zun ma zazaki ma wazén bin dest anayasad cé xui bir o wa zun maz payité anaya-sakur." waştı binıd "ma wazén bin dést TRT'ED yo qanal Zazaki bior akerdış." waşté xuiwo binıd vatıb "ma wazé zun mar yo "pozitif" bıb. ma zun o kare mîleté xuir pé guırı bıkir." in waştış xui him dé wezirun zazu o himiz dé eleqedar waştışun yin kumé se dé yin. O yo dosyaz da serwézir tuirkiya.

İnşalah mîleté mar xérli yo guırı diyen wertı. ma wazé mîleté ma seméz zun xui o seméd kare xui kuimkarun zunun xuid paştıyari bid yobinu.

Ribig

Sel

Şunwer

Meşueni

Lueğ

Heqı

Zaraj

Çura

Duedı

Astuer

Meğın

Cuna

Qatır

Xuenı

Pising

Kir pising

Argueş

kuızı

Kuitik awk

Kerkinc

Darkuetk

Hxejhxejik

Qeremuırı

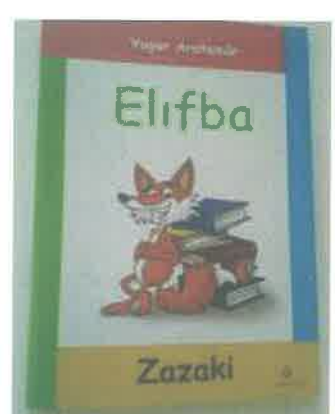
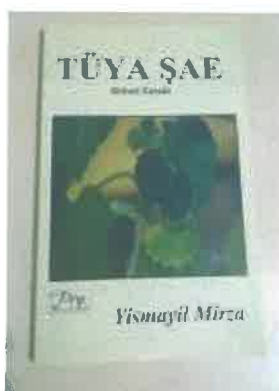
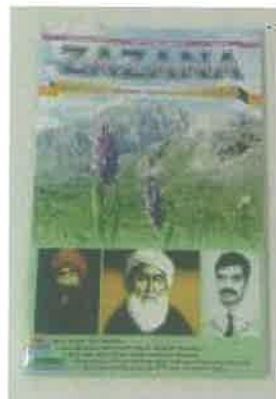
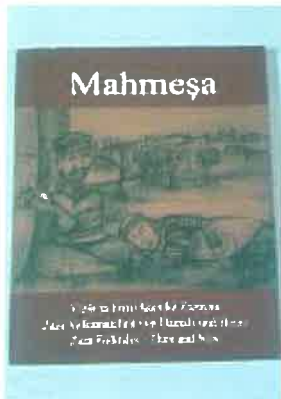

Qela

şewşewık

QALÇİK:**Alawtış:** yoğurmak, yoğurma.**Anayış:** açmak (y. na'a, ni-ya'a, da'a, diya'a,)**Arış:** dinlenme.**Arieq:** ter.**Ası/n:** demir**Asnaw:** yüzme.**Asnawber:** yüzücü**Aspar:** at binicisi.**Asterek:** yıldız. (y. asta,)**Aswunçi:** demirci, demir işini yapan kişi.**Awdayış:** sulamak.**Awk:** su**Bad:** sonra (y. cuapé, bajyé,)**Baklek:** bir yabanıl yenen ot türü.**Bawık:** beklenme, bekleyiş.**Bık:** etmesini söylemek, yapmak.**Bun yın:** evleri (y. ké yın, hol yın,)**Cad:** hemen**Cak:** bulmasını istemek, bul.**Cawtış:** çiğnemek**Cenqiyayış:** ani irkilme, irkiliş.**Cuapé:** daha sonra, sonraları.**Cuaver:** önceleri (y. hévér, ewil vér,)**Çab:** neredeydi, nerdeydi.**Çaqı:** diz.**Çaar:** dört sayısı.**Çeq:** kıvılcım.**Da pırı:** vurmuş olma, vurdu.**Da:** vermiş olmak, verdi.**Dadi:** anne (y. day, mayk, mak,)**Dar:** ağaç.**Darıstun:** ağaçlık, orman.**Darıstun:** ormanlık.**Dedkéna:** amca kızı.**Déna:** borca.**Dénda:** borçlu.**Dew:** köy.**Dewij:** köylü.**Duirzi:** yalancı olan, yalañcı (y. zuirker,)**Ecnebi:** yabancı, farklı inançlı.**Eicziyayış:** bezmek, bıkmak.**Eil yı pé nişi:** haberi olmama, habersiz olma.**Eilbık:** hoş koku veren bir bitki adı.**Eimel:** amel.**Eizmin:** sema, gökyüzü.**Enguir:** üzüm.**ÉR:** bugün.**Eştış:** atmak.**Ga:** öküz.**Galı:** kıldan örülü çift kefeli bir yük torbası.**Gar:** kere, sefer (y. yo gar kua, garék kua, hew, due-nim,)**Gem:** gem.**Gemax:** ince toz, "pislik"**Gendui:** tozlu dumanlı durum.**Germ:** sıcak, sıcaklık.**Geşt:** hayvansal ürünler. (y. qatix.)**Gewel:** salya.**Gie umı ge şı:** bir gelip bir gitmiş olma.**Gueş:** kulak,**Gueşarı:** küpe.**Gueşt:** et.**Gueştari:** dinleme, kulak verme.**Guin:** kan.**Gulerkin:** yuvarlak olan, yuvarlak. (y. ğarı, gıuer,)**Ğar kerdış cı:** üstüne hücum etmek.**Ğéd:** sulak çalılı yer.**Ğefla:** aniden, ani.**Ğéwi:** gayip olan, gayiplik.**Hak:** yumurta.**Har:** azgın olan, azgın.**Hé vér:** önceleri.**Hé yén:** (çoğul) geliyorlar.**Hédi:** yavaş, yavaşça.**Her:** eşek.**Hew:** defa, sefer. Kere.**Hin:** artık.**Hol:** iyi.**Hor:** bulut.**Hories:** çiğ.**Hxemd:** şükür.**Hxes:** sevgi. (y. sinayış)**Hxesır:** göz yaşı.**Hxesyayış:** 1) uyanmak. 2) farkına varmak.**İna:** böyle.**İnu kerdış:** inanmak. İnanç getirmek.**Karlı :** 1) iş, uğraş (y. guırı, xewat, meşquilat,) 2) kültür. (y. karı, zunengi,)**Kaş kerdış:** çekmek, asılmak.**Kaş:** yamaç, uçurum.**Kerdış:** etmek, yapmak.**Ketuın:** dayanak.**Kew:** köpük.**Leqyayış:** şalanmak, oynamak.**Lér kerdış:** yuvarlamak.**Ling:** ayak.**Lir:** yavru.**Lot/d:** yığıd.**Ması:** balık.**Mazra:** 1) vadi 2) mezra.**Mehxliev:** beş parmaklı ağaçtan bir tarım aracı.**Meli:** Çekirge.**Merd:** öldü.**Merdım:** adam, er kişi.**Meşk:** yayık.**Mijak:** 1) kirpik. 2) düğme iliği, ilik.**Mıl:** boyun.**Mışorı:** tartışma, diyalog.**Muejnén cı:** gösterir olma, gösterir.**Muetiş:** göstermek, gösterme.**Mıdı:** süre.**Munen cı:** benzer olma. Benziyor.**Na pieser:** üst üste koymuş olma.**Na vera:** önüne verme, kucağına verme.**Nadas:** dinlenmeye bırakılan toprak parçası.**Nak:** göbek.**Narurı:** yere koymuş olma, yere bırakma, dikmek.**Nat:** beri, berisi.**Nata umı:** gelir gelmez...**Neway:** doksan sayısı.**Newı:** yeni.**Néwyas:** on dokuz sayısı.**No:** dokuz sayısı.**Qal:** söz.**Qalçık:** sözcük.**Qalengi:** sözlük.**Qéwıl:** kabul.**Qewş:** tutam.**Yo :** bir, bir sayısı.**Yoné :** başkada, başka**Zımı :** kuzey yamaç, kuzey.**Zu :** dil**Zuar :** zor olma, zor.**Zuarba :** zorba**Zuir:** yalan**Zuilit :** beş parasız anlamında kullanılan söz.**Zun :** dil olan, dil

WISAR – UMARE 2'YIN

DORENGI (dor ser) – TEQVİM (TAQVİM) 2018

Kalengun Aşmé Bat (Batunwar) Gungarin- tuişkeleng Çilo nér (40) Çilo may (40)

KAL / Çelî: (Ocak)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

SIBAT / Guejık: (Şubat)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

EIDAR / Beleng/ "Tuişkek":
(Mart)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Zilzuira - Camış kiran

guilmuiran

pireg

NISUN: (Nisan)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

GUILUN: (Mayıs)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

HXEZRUN / Vılwar: (Haziran)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Eiwunbar

Kezvunwar

Keşbelek

TEMMUIZ: (Temmuz)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

TEBAX / Kengezerek: (Ağustos)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KEŞKUIL / Hengur : (Eylül)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Merdingar

Gunizar

Gunindar

TIŞRİN / Citar : (Ekim)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KUNIN'NA YO'YIN / Gaver /
serduir : (Kasım)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KUNIN'NA DI'YIN
(Pëyn),

Gağan : (Aralık)

Şemü/ Kırı	Pasîni/ Sift	İni	Pıncşemü	Çaşemü	Sieşemü	Dışemü
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

SERRÉ DI HXEZAR HÊŞTIYES'IN - 2018

Çilo nér : ina aşmıra- tira (10) rueju gen.